

Lib-Sci
V4 n4

วารสาร

บรรณสารศาสตร์

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE QUARTERLY

ปีที่ 7

ฉบับที่ 4

ตุลาคม 2527

ระบบการจัดหมู่เอกสารหลักสูตร สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความเป็นมาของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
และการจัดพิมพ์พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ. 2525

ธรรมชาติโลก เลียนศิลปะจริงหรือ?

การจัดหมู่หนังสือหมวดวรรณคดี เรื่องรามเกียรติ์

หนังสือชุดวิชาการ

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง	ราคา
1.	คณิตศาสตร์แผนใหม่ 1	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	45
2.	คณิตศาสตร์แผนใหม่ 2	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	45
3.	คณิตศาสตร์แผนใหม่ 3	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	45
4.	คณิตศาสตร์แผนใหม่ 4	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	45
5.	คณิตศาสตร์ 1 ม.4 ก 011	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	40
6.	คณิตศาสตร์ 2 ม.4 ก 012	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	40
7.	คณิตศาสตร์ 3 ม.5 ก 013	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	45
8.	คณิตศาสตร์ 4 ม.5 ก 014	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	40
9.	คณิตศาสตร์ 5 ม.6 ก 015	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	45
10.	คณิตศาสตร์ 6 ม.6 ก 016	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	—
11.	แคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 1	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	60
12.	พีชคณิตเชิงเส้น	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	60
13.	พีชคณิตนามธรรม	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	60
14.	คณิตศาสตร์วิเคราะห์	รศ.กมล เอกไทยเจริญ	50
15.	เรขาคณิตวิเคราะห์	รศ.สมัย เหล่าวานิชย์	45
16.	Special Math Test (ม.ปลาย)	บ้งอร ชาญเชษฐาจิรังษิ์	35
17.	ฟิสิกส์แผนใหม่ 1	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
18.	ฟิสิกส์แผนใหม่ 2	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
19.	ฟิสิกส์แผนใหม่ 3	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
20.	ฟิสิกส์แผนใหม่ 4	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
21.	ฟิสิกส์ 1 ม.4 ว 021	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
22.	ฟิสิกส์ 2 ม.4 ว 022	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
23.	ฟิสิกส์ 3 ม.5 ว 023	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	40
24.	ฟิสิกส์ 4 ม.5 ว 024	ผศ.อารมย์ ปุณโชนก	—
25.	เคมีแผนใหม่ 1 ม.4 ว 031	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	25
26.	เคมีแผนใหม่ 2 ม.4 ว 032	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	35
27.	เคมีแผนใหม่ 3 ม.5 ว 033	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	35
28.	เคมีแผนใหม่ 4 ม.5 ว 034	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	35
29.	เคมีแผนใหม่ 5 ม.6 ว 035	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	40
30.	เคมีแผนใหม่ 6 ม.6 ว 036	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	35
31.	หลักเคมี 1	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	90
32.	หลักเคมี 2	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	90
33.	เขยอบแบบฝึกหัดหลักเคมี 1-2	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	45
34.	เคมีคำนวณและเทคโนโลยี	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	55
35.	How to Solve Problems in Chemistry	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	48
36.	Workbook in Chemistry I	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	20
37.	Workbook in Chemistry 2	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	20
38.	Workbook in Chemistry 3	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	20
39.	Workbook in Chemistry 4	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ เจนวาณิชย์	20
40.	เคมีทั่วไป	อรุณ วงศ์พุทธา	90
41.	เคมีฟิสิกส์	สมบัติเกียรติ ตรีทอง	70
42.	เคมีขยายบาท	ผศ.ดร.โสภณ เรืองสำราญ และคณะ	85
43.	เคมี ม.4 เล่ม 1 (ว 031)	ดร.ศิริวัฒน์ หอชัยพรนวงษ์	20
44.	เคมี ม.4 เล่ม 2 (ว 032)	ดร.ศิริวัฒน์ หอชัยพรนวงษ์	20
45.	เคมี 1 ม.4 (ว 031)	รศ.เจริญ เกียรติวัลย์	30
46.	Condensed Chemistry Tests 1 (ม.ปลาย)	รศ.เทพจันทร์ แสนสุนทร	40
47.	ฟิสิกส์คำนวณ 1	สุวิทย์ ชาวเดช	45
48.	ฟิสิกส์คำนวณ 2	สุวิทย์ ชาวเดช	40
49.	ฟิสิกส์คำนวณ 4	สุวิทย์ ชาวเดช	45
50.	Condensed Biology I	ผศ.วิชัย เจริญชีวศาสตร์	40
51.	Condensed Biology II	ผศ.วิชัย เจริญชีวศาสตร์	40
52.	Condensed Biology Test 1	ผศ.วิชัย เจริญชีวศาสตร์	40
53.	วิทยาศาสตร์กายภาพ	กนกพงษ์ อารีกุล และคณะ	35
54.	วิทยาศาสตร์กายภาพ 2	กนกพงษ์ อารีกุล และคณะ	35
55.	Vocabulary 1	ประไพ วีโรทัย	20
56.	Vocabulary 2	ประไพ วีโรทัย	20

วารสาร

บรรณานุกรมศาสตร์

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE QUARTERLY

ปีที่ 7

ฉบับที่ 4

ตุลาคม

2527

Vol. 7, No. 4 October 1984

1 บรรณาธิการ

Editorial

3 ระบบการจัดหมู่เอกสารหลักสูตร สำนัก
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร

A Classification system for
curriculum materials in the
Central Library SWU

โดย สุนทร แก้วลาย

by Soonthorn Kaewlai

30 ความเป็นมาของพจนานุกรมฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน และการจัดพิมพ์
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

Development of Royal Institute's
Thai Language Dictionary pub-
lished in 1982

พ.ศ. 2525

โดย เสน่ห์ เข้มหนู

by Sneh Khemnu

38 ธรรมชาติลอกเลียนศิลปะจริงหรือ?

Does Nature Imitate Art?

โดย สุนทร แก้วลาย และ
อารีย์ ชื่นวัฒนาby Soonthorn Kaelai
Aree Cheunwattana

46 การจัดหมู่หนังสือหมวดวรรณคดี
เรื่อง รามเกียรติ์

A Classification of Ramayana
Literature

โดย องอาจ กิระนันท์

by Ong-arge Kirananth

วารสารบรรณศาสตร์ ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา ค้นคว้า การวิจัย และความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์ ตลอดจนสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังเป็นสื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการระหว่างผู้สอน บรรณารักษ์ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจวิชานี้

ที่ปรึกษา

วิชัย ทับเที่ยง

บุญสม กว้างสังวร

อมฤต รัตตากร

บรรณาธิการอำนวยการ

สุนทร แก้วลาย

บรรณาธิการบริหาร

เจเลียว พันธุ์สีดา

พวา พันธุ์เมฆา

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการฝ่ายจัดการ

เกษร เจริญรักษ์

เต็มสุข พงษ์คน

นงนวล พงษ์ไพบูลย์

บุญศรี ไพรัตน์

สมบูรณ์ กิ่งรمانันท์

วิมล กลิ่นหอม

อัญชลี อำนาจธรรม

อารีย์ ชื่นวัฒนา

สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์

ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์

สุจิตรา นิลสุวรรณโงษิต

พรพิมล แสนเสนห์

วรรณภา สวัสดิ์ภักดิ์

อัญชลี สุตธรรม

วนิดา วิชาธรรักษ์กิจ

อรทัย วารี่สะอาด

นงนารถ ชัยรัตน์

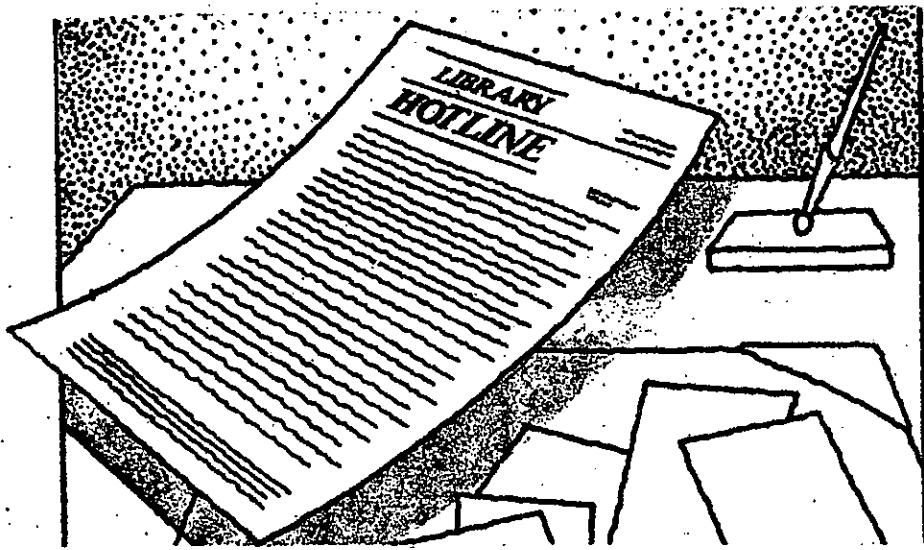

วารสารบรรณศาสตร์ เป็นวารสารราย 3 เดือน ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร ออกจำหน่ายปีละ 4 ฉบับ ในเดือน มกราคม เมษายน กรกฎาคม และตุลาคม จำหน่ายปกเล่มละ 15 บาท สมาชิกบอกรับปีละ 60 บาท โปรดส่งจ่าย ป.ท. ประสานมิตร ในนามอาจารย์นงนารถ ชัยรัตน์ วารสารบรรณศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มศว ประสานมิตร สุขุมวิท 23

กรุงเทพ 10110

ข้อคิดเห็นใด ๆ ในวารสารเป็นความเห็นส่วนตัวและเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนทั้งสิ้น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสำนักหอสมุดกลาง ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยเสมอไป

แผน ๆ วารสารบรรณศาสตร์ ที่ทำงานอยู่ตามห้องสมุด
ประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย หรือห้องสมุดโรงเรียน
หลายท่านได้มาปรารภกับ บ.ก. ว่า มีปัญหาในเรื่องการจัดเอกสารหลักสูตรกระทรวง
ศึกษาธิการ บ.ก. รับผิดชอบดังกล่าวไปเลาให้อาจารย์ ดร. สุนทร แก้วลาย
ผู้สอนวิชาการวิเคราะห์ระบบในห้องสมุดแก่นิสิตในระดับปริญญาโท ท่านรับผิดชอบ
ทันทีทันใดด้วยการสอนชี้แนะนิสิตให้ลงมือศึกษาค้นคว้าทดลองระบบวิธีการจัดหมู่เอกสาร
หลักสูตรขึ้นในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยให้
ผู้ใช้ทดลองใช้ระบบที่คิดขึ้นอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แล้วให้นิสิตออกแบบประเมินผลตาม
ผู้ใช้ว่า ได้รับความสะดวกสบายต่อการใช้ประโยชน์และการให้บริการ หรือ ไม่
ผลการประเมินสรุปได้ว่า ระบบวิธีการจัดหมู่เอกสารหลักสูตรที่ได้ออกแบบไปแล้วนั้น
เป็นที่ถูกใจของผู้ใช้เป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถเข้าถึงเอกสารได้ง่ายสะดวกสบาย
ต่อการใช้ประโยชน์ วารสารบรรณศาสตร์ ฉบับนี้จึงขานรับวิธี
การของท่านและนิติตอกเผยแพร่ให้แก่แผน ๆ ที่มีปัญหา เพื่อศึกษาวิธีการและรูปแบบ
ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสภาพของห้องสมุดแต่ละประเภทตามโอกาส

นอกจากนี้ยังมีการเสนอวิธีการจัดพิมพ์หนังสือวรรณคดีเรื่อง ราม -
เกียรติ ด้วยระบบรัฐสภาของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พร้อม
ตัวอย่างบัตรรายการที่สมบูรณ์อีกด้วย

บ.ก. ดีใจมากที่ได้รับทราบปัญหาจากสมาชิก คณะกรรมการจะช่วยกัน
แสวงหา มิติ ไ ห ม ๆ ให้แก่สมาชิก ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ พบกันใหม่
ฉบับต้อนรับปีใหม่พุทธศักราช 2528 นะครับ สวัสดิ์

ระบบการจัดหมู่เอกสารหลักสูตร

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้จัดทำ	นายสุนทร	แก้วลาย
	นางราตรี	รัตนพัลลภ
	น.ส. ละออง	แก้ว เกาะจาก
	นางภิกษุณ	เจน เจริญวงศ์

(๑) ความเป็นมา

เอกสารประเภทหลักสูตรประกอบด้วยแบบเรียน แบบฝึกหัด คู่มือครู ประมวลการสอน แผนการสอน คำอธิบายหลักสูตร เป็นต้น เอกสารเหล่านี้ได้รับความสนใจและใช้กันอย่างกว้างขวาง ในหมู่คณาจารย์ นิสิตสาขาศึกษาศาสตร์ และผู้สนใจค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร นอกจากนี้เอกสารเหล่านี้ยังมีความจำเป็นมาก เป็นทรัพย์สินในฤดูกาลที่นิสิตศึกษาศาสตร์ต้องออกไปฝึกภาคปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้เอง สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงถือเป็นนโยบายตลอดมาที่จะจัดบริการเอกสารประเภทนี้อย่างพอเพียง

ก่อนปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ เอกสารประเภทหลักสูตรในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีได้รับการจัดไว้ในกลุ่มเอกสารพิเศษ เรียกว่า "C.L." ซึ่งย่อมาจากคำว่า "Curriculum laboratory" เอกสารทุกชิ้นจะได้รับการวิเคราะห์เพื่อกำหนด เลขหมู่ตามระบบทศนิยมของคูยอิ ในระยะต่อมาเมื่อมีเอกสารมากขึ้น หลักสูตรมีหลายฉบับ เอกสารจำนวนมากรวมอยู่ในหมวดหมู่ใกล้เคียง ๆ กัน ประกอบกับขนาดและรูปลักษณ์ของเอกสารที่บางและเล็กทำให้ค้นหาได้ยาก จัดเก็บยากในระบบชั้นเปิด ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จึงได้จัดระบบเสียใหม่ โดยยังคงให้บริการในชั้นเปิดเช่นเดิม ครั้งนี้ใช้แถบสีปิดที่สันหนังสือทุกเล่มตามระดับการศึกษาและชั้น โดยไม่มีการแบ่งหมวดหมู่ตามสาขาวิชาเหมือนแต่ก่อน ผลปรากฏว่าวิธีนี้อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บมาก แต่ยังคงยุ่งยากในการค้นหาเช่นเดิม แม้จะมีการเพิ่มเลขเพื่อบอกหมวดหมู่อย่างหยาบ ๆ ลงไปก็ช่วยได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น การค้นหาเอกสารหลักสูตรฉบับก่อน ๆ ยังคงเสียเวลามาก

(๑) หลักการจัดระบบ

หลักสูตรการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ทั่วไปทั้งประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ การเปลี่ยนแปลงในระยะที่ผ่านมาประมวลได้ดังนี้

- หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๙๘, ๒๕๐๓, ๒๕๑๘, ๒๕๒๑ ...
- หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓, ๒๕๒๑
- หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๐๓, ๒๕๑๖, ๒๕๑๘, ๒๕๒๔ ...
- หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวศึกษา (ป.อ.) พุทธศักราช ๒๕๒๑
- หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นสูง (ป.อ.ส.) พุทธศักราช ๒๕๒๑
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) พุทธศักราช ๒๕๐๓, ๒๕๑๘, ๒๕๒๓, ๒๕๒๔
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส.) พุทธศักราช ๒๔๙๕, ๒๕๑๕, ๒๕๒๐, ๒๕๒๔

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมีผลต่อการจัดท่าแบบเรียน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
ใหม่ ผลดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับถึงกระบวนการใช้เอกสารเหล่านี้โดยปริยาย

จากประสบการณ์การจัดบริการเอกสารหลักสูตรในระบบชั้นเปิดมาเป็นเวลานาน พบว่า
การใช้เอกสารหลักสูตรมีลักษณะ เด่นที่แตกต่างไปจากการค้นหาความรู้จากเอกสารประเภทอื่น ๆ
ของห้องสมุดอยู่ ๒ ลักษณะดังนี้

ประการแรก หลักสูตรมีหลายฉบับ (เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ) แต่ละฉบับ
มีสาระสำคัญในตัวของมันเอง ใช้แทนกันไม่ได้

ประการที่สอง ผู้ใช้กำหนดความต้องการแน่นอนว่าต้องการหลักสูตรพิพดศักราชใดของชั้น
วิชาใด

ฉะนั้นในการจัดระบบหนังสือประเภทนี้จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงตัวแปรดังกล่าวและนำมาใช้
ประโยชน์ให้มากที่สุด นอกจากนี้มีสิ่งสมควรพิจารณาในการจัดระบบเอกสารประเภทนี้ ดังต่อไปนี้

๑. เนื้อหาของเอกสาร มีการนำเสนอเนื้อหาตามสาขาวิชาเช่นเดียวกับเอกสาร
ประเภทให้ความรู้อื่น ๆ จะแตกต่างกันก็ตรงที่เสนอเนื้อหาพื้นฐานและเน้นใน
ทางกว้างมากกว่าทางลึก
๒. รูปแบบการนำเสนอ มีรูปแบบการนำเสนอเฉพาะเพื่อให้เหมาะกับวัตถุประสงค์
ในการใช้ เช่น คู่มือ แผนการสอน ข้อทดสอบ เป็นต้น

จากข้อพิจารณาข้างต้น จึงสรุปได้ว่าระบบการจัดหมู่เอกสารหลักสูตรที่ดี นอกจากจะ
สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์เอกสารประเภทนี้แล้ว ระบบจะต้องไม่ซับซ้อน เพียงแค่ครอบคลุม
สาขาวิชาพื้นฐาน แต่ก็สามารถจำแนกเอกสารได้ละเอียด สะดวกแก่การกำหนดตำแหน่งที่เก็บ
ในระบบชั้นเปิด ฉะนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว จึงกำหนดโครงสร้างของระบบ
เอกสารหลักสูตรดังนี้

ก. การแยกเอกสารหลักสูตรออกจากเอกสารประเภทอื่น ๆ ของห้องสมุด
ใช้อักษรย่อซึ่งยังไม่ได้กำหนดให้เอกสารอื่นใด คือ "ล"

ข. กำหนด เลข เป็นสัญลักษณ์แทนระดับการศึกษาและระดับชั้นเรียน คือ ๐๐ ถึง ๔๔
นับจากซ้ายมือตำแหน่งที่ ๑ คือระดับการศึกษา (ประถมศึกษา มัธยมศึกษา)
ตำแหน่งที่สองหมายถึงระดับชั้น (ป.๑, ม.๒)

ค. กำหนด เลขแทนเนื้อหาวิชาในเอกสาร กำหนดไว้เพียง ๓ หลัก ใช้ระบบ
การจัดหมู่แบบทศนิยมฉบับย่อ พิมพ์ครั้งที่ ๔ เป็นหลัก จะดัดแปลงเฉพาะที่
จำเป็น เท่านั้น ในกรณีจำเป็นให้กำหนดเพิ่มอีก ๒ หลัก เพื่อระบุรูปแบบ
การนำเสนอ (เลขแสดงวิธีเขียน)

ง. กำหนด เลขปีพุทธศักราชของหลักสูตร ใช้เลข พ.ศ. (๔ หลัก)

สรุปได้ว่าระบบจัดหมู่จะประกอบด้วยตารางเลขต่อไปนี้

- ตารางระดับการศึกษาและระดับชั้น
- ตารางหมวดหมู่จำแนกตามเนื้อหาวิชา
- ตารางรูปแบบการนำเสนอ

(โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก)

(๒) สัญลักษณ์แทนเอกสาร

สัญลักษณ์แทนเอกสารเพื่อกำหนดตำแหน่งของหนังสือในชั้นจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๑. ล แทนเอกสารประเภทหลักสูตร เพื่อมิให้ปะปนกับเอกสารอื่น ๆ ของห้องสมุด
- ๒. : เลขหมวดหมู่ กลุ่มที่ ๑ แทนระดับการศึกษาและชั้นกลุ่มที่ ๒ แทนเนื้อหา
- ๓. เลข พ.ศ. ของหลักสูตร
- ๔. อักษรย่อชื่อผู้แต่ง หรืออักษรแรกของรายการหลัก

ในการเรียงเอกสารในชั้นให้เรียงตามค่าและลำดับของบรรทัดที่ ๒ - ๔ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ล 01:25 2503 จ	ล 01:25 2518 ก	ล 11:25 2521 ก	ล 12:25 2521 ข	ล 21:35 2521 ค
-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

(๓) โครงสร้างของระบบจัดหมู่

ก. ตารางย่อระดับการศึกษาและระดับชั้น

๐๐ - ๐๔	อนุบาลศึกษา
๑๐ - ๑๔	ประถมศึกษา
๒๐ - ๒๔	มัธยมศึกษา
๓๐ - ๓๔	อาชีวศึกษา

ข. ตารางย่อสาขาวิชา

๐	หลักสูตร (รวม)
๑	-
๒	กลุ่มวิชาบูรณาการ
๓	สังคมศาสตร์/สังคมศึกษา
๔	ภาษาและวรรณคดี
๕	วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
๖	วิชาพื้นฐานอาชีพ และวิชาชีพ
๗	ศิลปะและศิลปศึกษา
๘	-
๙	สุขศึกษา กีฬา พลานามัย

ประกอบเป็นเลขหมวดหมู่ได้ดังนี้

ล
12:23
2521

ในทำนองเดียวกัน ถ้าเอกสารเป็นคู่มือครูของเอกสารเล่มข้างต้น เลขหมวดหมู่
จะมีลักษณะดังนี้

ล
12:2302
2521

ภาคผนวก
ตารางระบบการจัดหมู่

สัญลักษณ์แทนระดับการศึกษาและชั้น

๐๐ อนุบาลศึกษา

- ๐๐ อนุบาลศึกษา (รวม)
- ๐๑ อนุบาลศึกษา ปีที่ ๑
- ๐๒ อนุบาลศึกษา ปีที่ ๒

๑๐ ประถมศึกษา

- ๑๐ ประถมศึกษา, ประถมศึกษาตอนต้น
- ๑๑ ประถมศึกษา ปีที่ ๑
- ๑๒ ประถมศึกษา ปีที่ ๒
- ๑๓ ประถมศึกษา ปีที่ ๓
- ๑๔ ประถมศึกษา ปีที่ ๔
- ๑๕ ประถมศึกษา ปีที่ ๕
- ๑๖ ประถมศึกษา ปีที่ ๖
- ๑๗ ประถมศึกษา ปีที่ ๗
- ๑๘ -
- ๑๙ ประถมศึกษาตอนปลาย

๒๐ มัธยมศึกษา

๒๐	มัธยมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น
๒๑	มัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒๒	มัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒๓	มัธยมศึกษาปีที่ ๓
๒๔	มัธยมศึกษาปีที่ ๔
๒๕	มัธยมศึกษาปีที่ ๕
๒๖	มัธยมศึกษาปีที่ ๖
๒๗	มัธยมศึกษาปีที่ ๗
๒๘	มัธยมศึกษาปีที่ ๘
๒๙	มัธยมศึกษาตอนปลาย

๓๐ อาชีวศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ

๓๐	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (รวม)
๓๑	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๑
๓๒	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๒
๓๓	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓
๓๔	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๔
๓๕	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๕
๓๖	-
๓๗	-
๓๘	-
๓๙	-

๒๗ กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ

เป็น เอกสารหลักสูตรที่ เน้น เกี่ยวกับทักษะในการ เสริมสร้าง
สุขภาพและสวัสดิภาพ. ตลอดจนมีคุณธรรมและพฤติกรรมที่สังคม
ยอมรับ

๒๘ -

๒๙ -

๓ สังคมศาสตร์/สังคมศึกษา

๓๐ สังคมศาสตร์และสังคมศึกษา

*๓๑ ศิลปธรรม จริยธรรม ศาสนา

๓๑๑ พุทธศาสนาและพุทธประวัติ

๓๑๖ ศาสนาและหลักศาสนาอื่น ๆ

๓๑๒ หลักธรรมทางพุทธศาสนา

๓๑๗ -

๓๑๓ บทสวดมนต์และพิธีกรรม

๓๑๘ -

๓๑๔ ศิลปธรรมและจริยธรรม

๓๑๙ -

๓๑๕ จรรยา มารยาท

๓๒ รัฐศาสตร์ การเมืองและการปกครอง

๓๒๑ ระบบการปกครองประเทศ

๓๒๖ พรรคการเมือง

๓๒๒ การปกครองท้องถิ่น

๓๒๗ ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

๓๒๓ การปกครองชนกลุ่มน้อย

๓๒๘ สถานิติบัญญัติและรัฐสภา

สิทธิมนุษยชน

๓๒๙ รัฐประศาสนศาสตร์และการบริหาร

๓๒๔ การเลือกตั้ง

ราชการส่วนท้องถิ่น

๓๒๕ การย้ายถิ่น การอพยพ

๓๓ เศรษฐศาสตร์

๓๓๑ แรงงานและค่าจ้าง

๓๓๒ การเงิน การคลัง และการธนาคาร

๓๓๓ ที่ดิน การจัดหา การเช่า

๓๓๔ สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร

๓๓๕ เศรษฐศาสตร์ระบบสังคมนิยม

๓๓๖ การคลังของรัฐ รายได้ประชาชาติ
และภาษีอากร

๓๓๗ เศรษฐศาสตร์การเกษตร

๓๓๘ การผลิต

๓๓๙ การบริโภค การจำหน่าย แจก
และค่าครองชีพ

๓๔ นิติศาสตร์

๓๔๑ กฎหมายระหว่างประเทศ
สหประชาชาติ

๓๔๒ กฎหมายรัฐธรรมนูญ

๓๔๓ กฎหมายอาญา

๓๔๔ กฎัยการศึกษา

๓๔๕ -

๓๔๖ -

๓๔๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓๔๘ -

๓๔๙ -

๓๕

* ๓๖ สังคมวิทยา

- ๓๖๑ จิตวิทยาสังคม
- ๓๖๒ วัฒนธรรม และกระบวนการทางวัฒนธรรม
- ๓๖๓ ประชากรศึกษาและมนุษย์นิเวศวิทยา รวมการดำรงชีพในชุมชน การอพยพย้ายถิ่นภายในประเทศ
- ๓๖๔ สถาบันทางสังคมและกลุ่มชน
- ๓๖๕ -
- ๓๖๖ -
- ๓๖๗ -
- ๓๖๘ -
- ๓๖๙ สภาพทางสังคม รวมปัญหาความเป็นอยู่และการวางแผนเพื่อปรับปรุงและแก้ไข การพัฒนาชุมชน

๓๗ -

* ๓๘ ภูมิศาสตร์

- ๓๘๑ ภูมิศาสตร์มนุษย์ (ทั่วไป)
- ๓๘๒ ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจและภูมิศาสตร์การเกษตร (ทั่วไป)
- ๓๘๓ ภูมิศาสตร์ประเทศไทย
- ๓๘๔ ภูมิศาสตร์เอเชียและหมู่เกาะในแปซิฟิก (รวมภูมิศาสตร์ของแต่ละประเทศ)
- ๓๘๕ ภูมิศาสตร์อเมริกาเหนือ (รวมภูมิศาสตร์ของแต่ละประเทศ)
- ๓๘๖ ภูมิศาสตร์แอฟริกาและอเมริกาใต้ (รวมภูมิศาสตร์ของแต่ละประเทศ)
- ๓๘๗ ภูมิศาสตร์ยุโรป (รวมภูมิศาสตร์ของแต่ละประเทศ)
- ๓๘๘ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว
- ๓๘๙ แผนที่และการทำแผนที่

* ๓๙ ประวัติศาสตร์

- ๓๙๑ ประวัติศาสตร์ไทย (รวม)
- ๓๙๒ ประวัติศาสตร์ไทยยุคก่อนกรุงธนบุรี
- ๓๙๓ ประวัติศาสตร์ไทยยุคกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์
- ๓๙๔ ประวัติศาสตร์ยุโรปและรัสเซีย
- ๓๙๕ ประวัติศาสตร์เอเชียและหมู่เกาะแปซิฟิก
- ๓๙๖ ประวัติศาสตร์แอฟริกาและกลุ่มเอเซียน้อย
- ๓๙๗ ประวัติศาสตร์อเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
- ๓๙๘ เหตุการณ์ปัจจุบันและประวัติศาสตร์โลก
- ๓๙๙ ประวัติบุคคลสำคัญ

* ๔ ภาษาและวรรณคดี

๔๐ ภาษาและวรรณคดีทั่วไป

๔๑ ภาษาและวรรณคดีไทย

- ๔๑๑ ทักษะการใช้ภาษา (ฟัง - พูด - อ่าน - เขียน)
- ๔๑๒ การฟัง
- ๔๑๓ การพูด รวมการออกเสียง
- ๔๑๔ การอ่าน รวมการฝึกอ่านเร็ว การอ่านจับใจความ
- ๔๑๕ การเขียน รวมคัดลายมือและเรียงความ
- ๔๑๖ ทักษะการใช้ภาษาเฉพาะกิจ เช่น ภาษาสำหรับการนำเที่ยว
- ๔๑๗ วรรณกรรมปัจจุบันและการพิจารณาวรรณกรรม
- ๔๑๘ วรรณคดีและประวัติวรรณคดี
- ๔๑๙ -

- ๔๒ ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๓ ภาษาและวรรณคดีเยอรมัน
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๔ ภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศส
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๕ ภาษาและวรรณคดีอาหรับ
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๖ ภาษาและวรรณคดีสเปน
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๗ ภาษาและวรรณคดีญี่ปุ่น
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๘ ภาษาและวรรณคดีจีน
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย
- ๔๙ ภาษาและวรรณคดีบาลีและสันสกฤต
การแบ่งย่อย เช่นเดียวกับภาษาไทย

๕ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

๕๐ วิทยาศาสตร์ทั่วไป

๕๑ คณิตศาสตร์

๕๑๑ เลขคณิต

๕๑๒ พีชคณิต

๕๑๓ เรขาคณิต

๕๑๔ ทริโกณมิติ

๕๑๕ -

๕๑๖ เรขาคณิตวิเคราะห์

๕๑๗ แคลคูลัส

๕๑๘ -

๕๑๙ สถิติและความน่าจะเป็น

๕๒ คาราศาสตร์

๕๓ ฟิสิกส์

๕๓๑ กลศาสตร์

๕๓๒ กลศาสตร์ของของเหลว

๕๓๓ กลศาสตร์ของก๊าซ

๕๓๔ เสียงและการสั่นสะเทือน

๕๓๕ แสงและปรากฏการณ์ของแสง

๕๓๖ ความร้อน

๕๓๗ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๕๓๘ แม่เหล็ก

๕๓๙ ฟิสิกส์สมัยใหม่

๕๔ เคมี

๕๔๑ เคมีกายภาพและเคมีทฤษฎี

๕๔๒ ห้องทดลอง อุปกรณ์ และ

เครื่องมือสำหรับเคมี

๕๔๓ เคมีวิเคราะห์

๕๔๔ -

๕๔๕ -

๕๔๖ อินทรีย์เคมี

๕๔๗ อินทรีย์เคมี

๕๔๘ ผลึกวิทยา

๕๔๙ แร่วิทยา

๔๕ ธรณีวิทยา และอุทกนิยมหาวิทยาลัย

๔๖ ชีววิทยา สัตว์ และพืชยุคโบราณ

๔๗ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และมานุษยวิทยา

๔๗๑ -

๔๗๖ จุลชีววิทยา

๔๗๒ มานุษยวิทยา และวิวัฒนาการของมนุษย์

๔๗๗ -

๔๗๓ -

๔๗๘ กล้องจุลทรรศน์

๔๗๔ ชีววิทยา

๔๗๙ การเก็บตัวอย่าง การสัฟฟ์

๔๗๕ พันธุศาสตร์

เทคนิคการเก็บรวบรวม และ

๔๘ พฤษศาสตร์

การจัดแสดง

๔๙ สัตวศาสตร์

***๖ พื้นฐานอาชีพและวิชาชีพ**

๖๐ พื้นฐานอาชีพและวิชาชีพ

๖๑ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๖๑๑ ไฟฟ้าในครัวเรือน

๖๑๖ การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์

๖๑๒ ไฟฟ้าในธุรกิจและอุตสาหกรรม

๖๑๗ การประมวลผลและวิเคราะห์

๖๑๓ อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

ระบบงาน

๖๑๔ -

๖๑๘ ภาษาโปรแกรมและการเขียน

๖๑๕ คอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์

๖๑๙ โปรแกรมสำเร็จรูป

๖๒ เทคโนโลยีการ เกษตร

๖๒๑ ดินและการอนุรักษ์ รวมการ

สงวนทรัพยากรธรรมชาติ

๖๒๒ ช่างเกษตรกรรม

๖๒๓ เครื่องยนต์ เครื่องกลทุ่นแรงทางเกษตร

๖๒๔ อุปกรณ์ฟาร์ม

๖๒๕ การก่อสร้างในฟาร์ม

๖๒๖ การชลประทาน

๖๒๗ การผสมเทียม และเทคนิคการ

ขยายพันธุ์

๖๒๘ ปุ๋ยและการผลิต

๖๒๙ อาหารสัตว์และผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์

๖๓ เกษตรกรรม

๖๓๑ ฟาร์ม (ธุรกิจการเกษตรและการ

จัดการฟาร์ม ดูที่ ๖๕๔)

๖๓๒ -

๖๓๓ พืชไร่ รวมโรคพืชและการป้องกัน

๖๓๔ สวนผลไม้

๖๓๕ พืชผักสวนครัว ไม้ดอกและไม้ประดับ

๖๓๖ ปศุสัตว์และการเลี้ยงสัตว์ใหญ่

อุตสาหกรรมนม ดูที่ ๖๗๒

๖๓๗ สัตว์น้ำ (รวมการประมง)

๖๓๘ สัตว์ปีกและสัตว์เล็ก

๖๓๙ แมลง และสัตว์อื่น ๆ ที่มิใช่

สัตว์เลี้ยง

๖๔ คหเศรษฐศาสตร์

๖๔๑ การปรุงอาหารและเครื่องคั้น

การถนอมอาหาร

๖๔๒ การจัดบริการอาหาร โภชนาการ

๖๔๓ บ้าน รวมการจัดหา การเลือก

การปรับปรุง

๖๔๔ เครื่องใช้ในครัวเรือน รวมการเลือก

การบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า ประปา ฯลฯ

๖๔๕ การตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์

๖๔๖ การเลือกเสื้อผ้าและการรักษา

ร่างกาย (รวมการตัดเย็บ)

๖๔๗ การดูแลและการจัดบ้าน

๖๔๘ สุขวิทยาในครัวเรือน การซักผ้า

การกำจัดขยะ แมลง ปลวก

๖๔๙ กצרเสียงดนตรีคิตา และการบริหาร

ตาราง

๖๕ พาณิชยศิลป์ และการบริหารธุรกิจ

๖๕๑ การบริหารสำนักงาน งานสารบรรณ

๖๕๒ การเขียนจดหมาย พิมพ์ดีด

๖๕๓ ชวเลข และเลขานุการ

๖๕๔ การบริหารการเงิน

๖๕๕ การบริหารบุคคล

๖๕๖ การบริหารโรงแรม และการท่องเที่ยว

๖๕๗ การบัญชี

๖๕๘ การจัดการธุรกิจ และการจัดการขาย

๖๕๙ การพิมพ์และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

๖๖ อุตสาหกรรมเคมี

๖๖๑ -

๖๖๒ -

๖๖๓ อุตสาหกรรม เครื่องดื่ม

๖๖๔ เทคโนโลยีการอาหาร

๖๖๕ อุตสาหกรรมน้ำมัน ไขมัน ก๊าซ

๖๖๖ อุตสาหกรรม เครื่องเคลือบ

๖๖๗ อุตสาหกรรม ย้อม ฟอก หมึก

๖๖๘ -

๖๖๙ โลหะวิทยา

๖๗ ช่างอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมการเกษตร

๖๗๑ อุตสาหกรรม โลหะ

๖๗๒ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากสัตว์

รวมอุตสาหกรรมนม

๖๗๓ อุตสาหกรรมน้ำมันพืช

๖๗๔ อุตสาหกรรมไม้

๖๗๕ อุตสาหกรรมฟอกหนัง

๖๗๖ อุตสาหกรรมกระดาษ

๖๗๗ อุตสาหกรรมสิ่งทอ

๖๗๘ ผลิตภัณฑ์ยาง และยางเทียม

๖๗๙ ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และเครื่องประดับ

อื่น ๆ เช่น งาช้าง ขนนก ไม้กวาด

แปรง ผละผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือทิ้ง

๖๘ ข้างฝีมือและการประกอบชิ้นส่วนเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

๖๘๑ อุปกรณ์เครื่องใช้ที่ละเอียดอ่อน	๖๘๖ -
เช่น เครื่องชั่ง กล้อง เครื่องถ่าย	๖๘๗ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า
เอกสาร คอมพิวเตอร์	๖๘๘ ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น หุ่นจำลอง
๖๘๒ -	เครื่องเพชรนิลจินดา
๖๘๓ -	๖๘๙ -
๖๘๔ -	
๖๘๕ อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	

๖๙ การก่อสร้าง - ข้างก่อสร้าง (การก่อสร้างในฟาร์ม ดูที่ ๖๒๔)

๖๙๑ วัสดุก่อสร้าง	๖๙๕ การก่อสร้างหลังคา
๖๙๒ การดำเนินงานก่อสร้าง เช่น	๖๙๖ -
การกำหนดคุณสมบัติ สัญญา ประมาณ	๖๙๗ ระบบปรับอากาศ
ค่าใช้จ่าย	๖๙๘ การตกแต่งรายละเอียด
๖๙๓ การก่อสร้างด้วยคอนกรีต เหล็ก	๖๙๙ -
และวัสดุอื่น ๆ	
๖๙๔ การก่อสร้างด้วยไม้	

๗ ศิลป และศิลปศึกษา

๗๐ ศิลปศึกษาและทฤษฎีทางศิลป์

๗๑ ศิลปะการตกแต่งและการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

๗๑๑ การออกแบบและตกแต่งบริเวณของสถานที่สาธารณะ

๗๑๒ การออกแบบและตกแต่งภูมิสถาปัตยกรรม

๗๒ สถาปัตยกรรมศาสตร์

๗๒๑ สถาปัตยกรรมโครงสร้างและส่วน

ประกอบ

๗๒๒ -

๗๒๓ -

๗๒๔ -

๗๒๕ อาคารสาธารณะ

๗๒๖ อาคารสำหรับศาสนพิธี

๗๒๗ อาคารเพื่อการศึกษา

๗๒๘ บ้านพักอาศัย

๗๒๙ การออกแบบตกแต่งอาคารและ
โครงสร้าง

๗๓ ปฐมกรรม และศิลปะพลาสติก

๗๓๑ รูปแบบ เครื่องมือ และเทคนิค

๗๓๒ ปฐมกรรมยุคต่าง ๆ

๗๓๓ -

๗๓๔ -

๗๓๕ -

๗๓๖ การแกะสลัก

๗๓๗ เหริยญ และสแตมป์

๗๓๘ กระเบื้องเคลือบหรือเซรามิกส์

๗๓๙ ปฐมกรรมโลหะ

๗๔ การวาด เขียนและการประดิษฐ์

๗๔๑ การวาดลายเส้น การร่าง และการประดิษฐ์อักษร

๗๔๒ การวาดภาพเพอร์ส เปคตีฟ

๗๔๓ การวาดลายเส้นวัสดุแต่ละชนิด

๗๔๔ การวาดภาพสำหรับงานด้านเทคนิค เช่น ด้านวิศวกรรม เครื่องจักร แผนที่

๗๔๕ การออกแบบและการประดิษฐ์ รวมงานฝีมือ งานไม้ เครื่องหนัง การประดิษฐ์เศษวัสดุ

๗๔๖ การเย็บปักถักร้อย การถักทอ การย้อม พรม

๗๔๗ มัลทนต์ศิลป์ (ศิลปะการตกแต่งภายในอาคาร)

๗๔๘ แก้วและเครื่องแก้ว

๗๔๙ เฟอร์นิเจอร์และเครื่องประดับบ้าน

๗๔	การเขียนภาพและจิตรกรรม	
๗๔๑	อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคนิค	๗๔๖ -
๗๔๒	สีและทฤษฎีการใช้สี	๗๔๗ -
๗๔๓	การเขียนภาพตามแบบสกุลศิลปะต่าง ๆ	๗๔๘ -
	การเขียนภาพบุคคล และวัตถุแต่ละชนิด	๗๔๙ ประวัติจิตรกรรม และผลงาน
๗๔๔	-	ของจิตรกร
๗๔๕	-	
๗๖	ศิลปะการพิมพ์ และเทคนิคการพิมพ์แบบต่าง ๆ	
๗๗	การถ่ายภาพและเทคนิคการถ่ายภาพ	
๗๘	สังคีตศิลป์	
๗๘๑	ทฤษฎี แบบแผนของดนตรี สังคีตนิยม	๗๘๖ เครื่องดนตรี และดนตรีประเภท
๗๘๒	ดนตรีประกอบการแสดง เช่น ประกอบ	คีย์บอร์ด
	บัลเลต์	๗๘๗ ดนตรีเครื่องสาย
๗๘๓	ดนตรีไทย การขับร้องเพลงไทย	๗๘๘ ดนตรีเครื่องเป่า
๗๘๔	ดนตรีสากล การขับร้องเพลงสากล	๗๘๙ ดนตรีเครื่องตี
๗๘๕	เครื่องดนตรีและการประสมวง	
๗๙	นาฏศิลป์และการละคร	
๗๙๑	การกำกับ การสร้าง และจัด	๗๙๖ ละครหุ่น
	รายการแสดง	๗๙๗ การแสดง
๗๙๒	นาฏศิลป์สากล	๗๙๘ ภาพยนตร์
๗๙๓	นาฏศิลป์ไทย	๗๙๙ การแสดงทางโทรทัศน์และวิทยุ
๗๙๔	นาฏศิลป์พื้นบ้าน (พื้นเมือง)	
๗๙๕	การเต้นระบำ และระบำพื้นเมือง	

*** ๕ สุขศึกษา กีฬา และสันทนาการ**

๔๐ สุขศึกษา กีฬา และสันทนาการ

๔๑ สุขศึกษา

๔๑๑ การปฐมพยาบาล	๔๑๖ การสุขาภิบาล
๔๑๒ การป้องกันโรคติดต่อ	๔๑๗ -
๔๑๓ อุบัติเหตุและการป้องกัน	๔๑๘ -
๔๑๔ สุขวิทยาทางจิต	๔๑๙ -
๔๑๕ การระวังรักษาสุขภาพทั่วไป	

๔๒ -

๔๓ สันทนาการและการละเล่น การแสดงในแง่ศิลปะ ดุที่ ๗๔

๔๓๑ -	๔๓๕ เกมเขาวงกตและไหวพริบ
๔๓๒ การจัดงานชุมนุม (ปาร์ตี้)	๔๓๖ -
๔๓๓ การเต้นรำแบบต่าง ๆ (นาฏศิลป์ไทย	๔๓๗ เกมปริศนาและเกมคณิตศาสตร์
ดุที่ ๗๔๓ กิจกรรมเข้าจังหวะและการ	๔๓๘ การเล่นเกม
บริหารกายประกอบดนตรี ดุที่ ๔๔๔	๔๓๙ -
และ ๔๔๕)	
๔๓๔ -	

๔๔ เกมในร่มประเภทใช้ทักษะ (ความชำนาญ)

๔๔๑	หมากรุก	๔๔๖	โบลิ่ง
๔๔๒	หมากฮอส และเกมที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน	๔๔๗	เกมใช้ลูกบอล เช่น บิลเลียด
๔๔๓	-	๔๔๘	กิจกรรมเจ้าจังหวัด
๔๔๔	-	๔๔๙	การบริหารกายประกอบดนตรี
๔๔๕	-		

๔๕ เกมอาศัยจังหวะและดวง เช่น ลูกเต๋า บิงโก ไพ่

๔๖ กีฬาและเกมกลางแจ้ง

- ๔๖๑ เกมเบ็ดเตล็ด เช่น เกมซ่อนหา กระโดดกบ
- ๔๖๒ เกมประเภทใช้อุปกรณ์ เช่น โยนห่วง รวมตะกร้อ เซปักตะกร้อ
- ๔๖๓ แอนด์บอล โบลิ่งสนาม เปตอง
- ๔๖๔ เนตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล
- ๔๖๕ ฟุตบอล
- ๔๖๖ อเมริกันฟุตบอล รักบี้ฟุตบอล
- ๔๖๗ การยิงธนู
- ๔๖๘ กีฬาใช้แร็กเกต เทนนิส แบดมินตัน บิงปอง
- ๔๖๙ เบสบอล กอล์ฟ คริกเกต

๔๗ กีฬาการต่อสู้ และศิลปะป้องกันตัว

๔๗๑ กระบี่ กระบอง ฟินดาบ

๔๗๖ ง้าว

๔๗๒ มวยสากล

๔๗๗ ฟล่อง

๔๗๓ มวยไทย

๔๗๘ -

๔๗๔ ยูโด

๔๗๙ -

๔๗๕ มวยปล้ำ

๔๘ กีฬา การออกกำลังกาย และยิมนาสติกส์

๔๘๑ กีฬาประเภทลู่

๔๘๖ การตั้งค่ายพักแรม

๔๘๒ กีฬาประเภทลาน

๔๘๗ กีฬาน้ำแข็ง เช่น สเก็ต สกี

๔๘๓ ฟลอร์เอ็กเซอไซส์

๔๘๘ -

๔๘๔ การออกกำลังกายกลางแจ้ง

๔๘๙ ยิมนาสติกส์

รวมการเดิน การไต่เขา

๔๘๕ จักรยาน

๔๙ กีฬาทางน้ำและในอากาศ

๔๙๑ ว่ายน้ำ

๔๙๖ -

๔๙๒ กระโดดน้ำ

๔๙๗ -

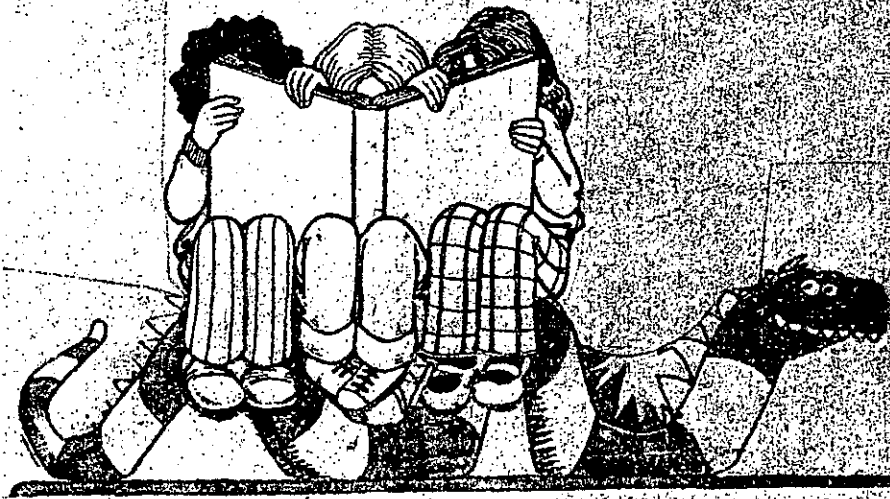
๔๙๓ โบโลน้ำ

๔๙๘ -

๔๙๔ แข่งเรือ

๔๙๙ -

๔๙๕ กีฬาทางอากาศ เช่น กระโดดร่ม

ความเป็นมาของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และกลวิธีพิมพ์พจนานุกรมฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525

เส็นท์ เข็มหนู

ป ร ะ วั ตติ

แม้ว่าจะมีอักษรไทยใช้กันมานานนับพันปี ก่อนที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชจะคิดประดิษฐ์ตัวอักษรไทยแบบหนึ่งขึ้นแล้วก็ตาม ภาษาไทยหาได้มีการรวบรวมคำและความหมายของคำเข้าไว้เป็นเล่มไม่ จนกระทั่งมิชชันนารีฝรั่งเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มิชชันนารีได้รวบรวมคำในภาษาไทยแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษบ้าง ฝรั่งเศสบ้าง ละตินบ้าง เช่น ในปี พ.ศ. 2397 บาทหลวงฝรั่งเศสชื่อ บัลเลอกัวซ์ ที่เข้ามาในประเทศไทยสมัยนั้น ได้รวบรวมคำไทยแล้ว

เส็นท์ เข็มหนู กศ.บ., กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) อาจารย์ประจำ
วิทยาลัยครูอุดรธานี

มาก มีผู้คำหนิติเตียนถึงความบกพร่องมากมาย กระทรวงธรรมการจึงได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อแก้ไขปทานุกรมฉบับนั้น ชื่อว่า "กรรมการชำระปทานุกรม" กรรมการคณะนี้มี พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวรธไวทยากร เป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย หลวงเทพรัตนานุศิษฐ์ พระธรรมนิเทศทวยหาญ พระวรเวทย์พิสิฐ พระสารประเสริฐ พระยาอนุমানราชธนะและพระยาอุปกิตศิลปสาร คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือปทานุกรมที่ยังบกพร่องอยู่ให้ดีขึ้น

ในปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลได้ตั้งราชบัณฑิตยสถานขึ้น กระทรวงธรรมการจึงโอนงานชำระปทานุกรมไปให้ราชบัณฑิตยสถาน เมื่อราชบัณฑิตยสถานรับโอนงานชำระปทานุกรมมาแล้วก็ได้ตั้งกรรมการเพิ่มเติมขึ้นอีกมาก การแก้ไขปรับปรุงปทานุกรมนี้กระทำติดต่อกันเป็นเวลายาวนาน จากวันที่ 5 ตุลาคม 2475 มาเสร็จสิ้นลงเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2493 เป็นเวลาดัง 18 ปี ประชุมกัน 1,229 ครั้ง กรรมการบางคนก็ล้มหายตายจากไปขณะที่ยังทำหน้าที่เป็นกรรมการอยู่ก็มี หลังจากแก้ไขแบบมาราธอนอยู่ตั้ง 18 ปี ประชุมกันพันกว่าครั้งแล้วก็ไต่มติให้เปลี่ยนชื่อหนังสือจากปทานุกรม มาเป็น พ จ น า นู ก ร ม

ในการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้ คณะกรรมการได้ปรับปรุงทั้งคำ คำ อักษรวิธี การอ่าน การให้ความหมายของคำ ประวัติกาล ในเรื่องของคำ คำใดที่มีในปทานุกรมเป็นคำมาแต่ภาษาบาลี สันสกฤต และไม่ได้ใช้กันแล้วก็ตัดออก คำวิสามานยนามตัดออก ยกเว้นคำวิสามานยนามในวรรณคดีที่แพร่หลาย อักษรวิธี ได้แก่ การเขียน การสะกด การันต์ ไต้วงหลักเกณฑ์ใหม่วางเป็นบรรทัดฐาน การอ่าน บอกเสียงอ่านไว้ชัดเจน ยกเว้นที่อ่านตามกฎเกณฑ์อยู่แล้ว ความหมาย อธิบายความหมาย โดยเน้นความหมายเด่นก่อนและความหมายโดยนัย หรือความหมายรอง ๆ อยู่ถัดไป ประวัติกาลของคำ บอกที่มาว่ามาจากภาษาอะไร แปลว่าอะไร ในที่สุดพจนานุกรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมจาก ปทานุกรม ของกระทรวงธรรมการก็ได้สำเร็จเสร็จสิ้นลง และได้จัดพิมพ์ออกจำหน่ายในปี พ.ศ. 2493 ใช้ชื่อว่า พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตย-

แปลเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และภาษาละติน พิมพ์ที่กรุงปารีสให้ชื่อหนังสือว่า สัพพจนะพาสวาทาย รวบรวมคำไทยไว้ได้ถึง 30,000 คำเศษ

ในปี พ.ศ. 2434 อี.บี. มิซเซิล ฝรั่งเศสที่เข้ามาเป็นที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลไทย ได้รวบรวมคำไทยที่ใช้พูดกันอยู่ในสมัยนั้นทำเป็นเล่มชื่อวาลิปีกรมายนภาษาไทย บรรจุคำไว้ประมาณ 14,000 คำ เป็นหนังสือศัพท์ภาษาไทยมีคำอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2416 แตน บีช แบรดเลย์ มิซซันนารีอีกผู้หนึ่งเรียกกันว่า หมอปรัดเลย์ ได้รวบรวมคำภาษาไทยให้อาจารย์หัดจัดทำคำอธิบายเป็นภาษาไทย แล้วจัดพิมพ์ขึ้นที่โรงพิมพ์ของหมอปรัดเลย์เอง ซึ่งตั้งอยู่ที่ริมป้อมปากคลองบางกอกใหญ่ ให้ชื่อหนังสือว่า หนังสืออักขราภิธานศัพท์ และมีชื่อภาษาอังกฤษประกอบว่า "Dictionary of the Siamese Language" นับว่าเป็นพจนานุกรมภาษาไทยเล่มแรก

หนังสืออักขราภิธานศัพท์นี้บรรจุคำไทยไว้ประมาณ 40,000 คำ ประกอบไปด้วยคำและสำนวนที่ใช้กันอยู่ในสมัยนั้น คำที่หมอปรัดเลย์รวบรวมมีคำในหนังสือวรรณคดี ศัพท์กฎหมาย พุทธศาสนา แพทย์แผนโบราณ ศัพท์การเมืองและการปกครอง ชื่อเฉพาะต่าง ๆ เช่น ชื่อสถานที่ พืช สัตว์ อวัยวะ ของเครื่องใช้ ภาษาละ ฯลฯ นับว่าเป็นพจนานุกรมที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์ในสมัยนั้น แต่การเขียนยังไม่เป็นมาตรฐาน คำ ๆ เดียวกันเขียนในที่ต่างกันก็ไม่เหมือนกัน ยังมีพิมพ์ผิดพลาด และคำอธิบายที่ไม่กะทัดรัดอยู่มาก

ในปี พ.ศ. 2426 กรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ ได้ให้พระยาปริยัติธรรมธาดา (แพ ตาละลักษมณ์) ขณะนั้นยังเป็นขุนประเสริฐ อักษรนิติ จัดทำพจนานุกรมของทางราชการขึ้นเป็นครั้งแรก พจนานุกรมที่ทำขึ้นครั้งนี้อาศัยแนวอักขราภิธานศัพท์ของหมอปรัดเลย์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2470 กระทรวงธรรมการก็ได้พิมพ์หนังสือ ปทานุกรม ออกจำหน่าย พบว่าหนังสือ ปทานุกรม ของกระทรวงธรรมการที่พิมพ์ครั้งนั้นมีขอบปร้อง

สถาน พ.ศ. 2493 พจนานุกรมฉบับนี้ได้รับความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะทางราชการ ได้แก้ไขโรงเรียนและสถาบันการศึกษาถือเอาพจนานุกรมฉบับนี้เป็นเกณฑ์ในการใช้คำ รวมทั้งการพูด การอ่าน การเขียน และการแปลความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ได้รับการพิมพ์ซ้ำถึง 15 ครั้ง ครั้งที่ 15 พิมพ์ในปี พ.ศ. 2519 การพิมพ์ซ้ำในบางครั้งราชบัณฑิตยสถานได้พยายามแก้ไขคำและข้อความที่ถูกต้องที่วางอยู่ตลอดมา ทางราชการได้ใช้พจนานุกรมฉบับนี้เป็นหลักในการใช้ภาษาไทยตลอดมาเป็นเวลาถึง 32 ปี ท่ามกลางการวิพากษ์วิจารณ์ในความเป็นรองต่าง ๆ เช่น เขียนผิด อ่านผิด ผิดหลักนิรุกติศาสตร์ เก็บคำที่ใช้อยู่ไม่ครบถ้วน อธิบายความหมายของคำคลุมเครือ ฯลฯ จนในที่สุดรัฐบาลสมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ขอให้ราชบัณฑิตยสถานจัดการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 นี้เสียใหม่ พร้อมกับมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ขึ้น โดยมีนายเสริม วิณิชัยกุล เป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่น ๆ อีก 15 คน

การแก้ไขปรับปรุงพจนานุกรมฉบับนี้ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปี พ.ศ. 2525 รวมเวลาถึง 5 ปีเศษ จึงได้เสร็จสิ้นลง และเมื่อเสร็จสิ้นลงแล้ว ได้มอบให้สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ เป็นผู้พิมพ์และจำหน่ายคั่งปรากฏอยู่จนทุกวันนี้

ในการจัดพิมพ์พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 แมราชบัณฑิตยสถานจะมอบให้สำนักพิมพ์เอกชนเข้าลิขสิทธิ์ไปจัดพิมพ์ แต่ในการพิสูจน์อักษรนั้น ราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ตรวจเองทั้งหมด โดยมอบหมายให้นักวรรณศิลป์ของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งมีอยู่ 10 กว่าคนช่วยกันพิสูจน์อักษรทุกชั้นตอน ในเรื่องการพิสูจน์อักษรจึงเป็นความรับผิดชอบของราชบัณฑิตยสถานโดยสิ้นเชิง ซึ่งแม้ว่าอาจมีผิดพลาดบ้างก็ต้องถือว่าเป็นความรับผิดชอบของราชบัณฑิตยสถานแต่ผู้เดียว เพราะฉะนั้นในด้านคุณภาพจึงคงเหมือนเดิม หรืออาจดีกว่าเดิมด้วยซ้ำไป เพราะในการพิมพ์ครั้งนี้ ราชบัณฑิตยสถานได้ใช้นักวรรณศิลป์ 3 ถึงนักวรรณศิลป์ 8 ซึ่งมีจำนวน 10 กว่าคนช่วยกันพิสูจน์อักษร จึงนับว่า

มีความละเอียดลออ ไม่น้อยไปกว่าการตีพิมพ์พจนานุกรมฉบับ พ.ศ. 2493 หรืออาจมีความละเอียดลออมากกว่าก็เป็นได้

ในการเข้าลิขสิทธิ์ครั้งนี้ ราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดให้พิมพ์จำนวน 80,000 เล่ม และให้เวลาเพียง 3 ปี โดยได้ค่าลิขสิทธิ์ 1,280,000 บาท (หนึ่งล้านสองแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) โดยทางผู้เข้าลิขสิทธิ์จะต้องจ่ายให้ราชบัณฑิตยสถานเป็นงวด ๆ รวม 4 งวดด้วยกัน ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในสัญญาไม่ว่าหนังสือนั้นจะวางตลาดได้หรือยัง เงินค่าลิขสิทธิ์เหล่านี้ต้องเข้าอยู่ในเงินทุนหมุนเวียนของราชบัณฑิตยสถานทั้งสิ้น ในการอนุญาตให้สำนักพิมพ์เอกชนเข้าลิขสิทธิ์ไปจัดพิมพ์นั้น ราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดจำนวนที่จะตีพิมพ์ ระยะเวลา และราคาไว้อย่างชัดเจน ถ้าครบ 3 ปีแล้ว แม้จำหน่ายไม่หมด ราชบัณฑิตยสถานก็มีสิทธิที่จะมอบให้ผู้อื่นเข้าลิขสิทธิ์ไปจัดพิมพ์ต่อไปได้ หรือแม้ยังไม่ครบ 3 ปีแต่จำหน่ายไม่หมด ราชบัณฑิตยสถานก็มีสิทธิให้ผู้อื่นเข้าลิขสิทธิ์ไปจัดพิมพ์ได้เช่นกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 นั้น ตีพิมพ์เสร็จตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2525 และราชบัณฑิตยสถานก็ได้มีหนังสือเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในตำแหน่งบังคับบัญชาราชบัณฑิตยสถาน เพื่อได้โปรดนำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเลิกพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 และประกาศใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2525 (ตามความเป็นจริงระหว่างนี้ยังไม่มี การประกาศยกเลิกพจนานุกรมฉบับ พ.ศ. 2493 ยังคงใช้ควบคู่กันไปทั้งสองฉบับ)

ก ร จั ต พื ม ์ พ จ น า น ุ ก ร ม ฉ บั บ รั ช บั ฑ ิ ต ย ส ต า น
พ . ศ . 2 5 2 5

วิธีดำเนินการจัดพิมพ์พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ดำเนินการ

เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชั้นเตรียมต้นฉบับ

1.1 ให้นักวรรณศิลป์ฝ่ายพจนานุกรมรับผิดชอบในการจัดทำต้นฉบับตามมติที่ประชุมกรรมการปรับปรุงพจนานุกรม และหรือกรรมการชำระพจนานุกรม

1.2 ให้นักวรรณศิลป์ทุกคนช่วยกันตรวจต้นฉบับที่ฝ่ายพจนานุกรมจัดทำเสร็จแล้ว โดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบดังนี้

- ตรวจการสะกดการันต์
- ตรวจที่มาของคำบาลี - สันสกฤต
- ตรวจคำศัพท์บัญญัติทางวิชาการ
- ตรวจคำชื่อวิทยาศาสตร์
- ตรวจการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
- ตรวจที่มาของคำในวรรณคดี
- ตรวจคำที่อาจถึงกัน
- ตรวจคำที่ควรบอกการอ่านออกเสียงกำกับไว้ด้วย
- ตรวจคำที่ควรมีรูปประกอบ
- ตรวจปรับปรุงแก้ไขคำตั้งและลูกคำให้สัมพันธ์กัน

2. ชั้นดำเนินการจัดพิมพ์

2.1 ใช้วิธีให้เข้าลิขสิทธิ์แทนวิธีว่าจ้างพิมพ์ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องสถานที่เก็บหนังสือมีไม่พอ การจัดจำหน่าย และการควบคุมหนังสือ การให้เข้าลิขสิทธิ์นั้นต้องมีหลักการสำคัญ คือ ให้ราชบัณฑิตยสถานควบคุมคุณภาพ ปริมาณ และราคาจำหน่ายได้

2.2 หามาตรการ ในการคัดเลือกสำนักพิมพ์ที่เหมาะสม โดยยึดแบบอย่างที่ว่าส่วนราชการอื่นเคยใช้ได้ผลมาแล้ว

3. ชั้นพิสูจน์อักษร ให้นักวรรณศิลป์ทุกคนช่วยกันพิสูจน์อักษรโดยแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้นักวรรณศิลป์ฝ่ายพจนานุกรมเป็นผู้ประสานงาน

เอกสารอ้างอิง

จำนงค์ ทองประเสริฐ "ข้อเท็จจริงพจนานุกรม 2525 นั้นเป็นเช่นนี้" มติชน

2 ธันวาคม 2525

"เสด็จในกรมฯ กับราชบัณฑิตยสถาน" ศิลปากร 23(4) : 69 - 81

กันยายน 2522

บุญลึรี สุวรรณเพชร "พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525" สารหอสมุด

วิทยาลัยคณาาสตร์ 1(11) : 7 - 10, 16 มีนาคม 2526

ปรีชาดา หนูศรีม่วง "คุยกับจำนงค์ ทองประเสริฐ หนึ่งในคณะกรรมการพิจารณา

ชำระพจนานุกรมฉบับ 2525" โลกหนังสือ 6(8) : 59 - 63, 8

พฤษภาคม 2526

สุมาลี วีระวงศ์ "ข้อสังเกตเกี่ยวกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525"

มติชน 12 พฤศจิกายน 2525 หน้า 7

Lib - Sci
V4 n4p 38

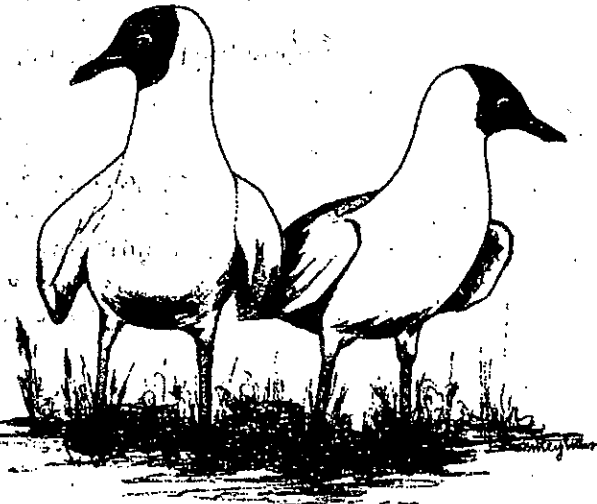
สุนทร แก้วลาย และ อารีย์ ชื่นวัฒนา "ธรรมชาติลอกเลียนศิลปะจริงหรือ?"

วารสารบรรณศาสตร์ 7 (4) : 38 - 45 ตุลาคม 2527

สาระสังเขป : กล่าวถึงคำบรรยายของจิตรกรนักวาดภาพหนังสือสำหรับเด็ก
ชาวญี่ปุ่น ซึ่งได้รับรางวัลฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน ประจำปี
2527 ผลงานของमितสึมาซา อันโน เต็มไปด้วยความสนุกสนาน
สำหรับเด็ก ๆ

ศัพท์ธรณี : นักวาดภาพ

ศิลปะ

กศ.บ. ๒๕๒๕
๖๕๕๕

ธรรมชาติลอกเลียนศิลปะจริงหรือ?*

สุนทร แก้วลาย

อารีย์ ชื่นวัฒนา

แปลและเรียบเรียง**

คำบรรยายของ มิตซูมาซา อันโน จิตรกรนักวาดภาพหนังสือสำหรับเด็ก
ชาวญี่ปุ่น

อันโน ได้รับรางวัลฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน ในฐานะเป็นนักวาดภาพ
หนังสือสำหรับเด็กดีเด่น ประจำปี 2527 และรางวัลอื่น ๆ อีกมากมาย ผลงานวาด
ภาพที่แพร่หลายทั่วโลก ได้แก่ นักตีลังกา การเดินทางของอันโน เหยือกแก้วพิศดาร

* สุนทร แก้วลาย กศ.บ., กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์), Ph.D.

(Library and Information Science) ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ มหา-

วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

** อารีย์ ชื่นวัฒนา อ.บ., อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) หัวหน้าฝ่ายส่งเสริม
ทรัพยากรห้องสมุด หอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร

จากเรื่อง Does Nature Imitate Art?

หนังสือฉบับเลขของอันโน ผลงานของอันโน เต็มไปด้วยความสนุกสนานสำหรับเด็ก ๆ และที่สำคัญคือ ทำให้เด็กรู้สึกว่าการได้สัมผัสกับงานของเขา คือการได้มีประสบการณ์รวมอย่างสมบูรณ์

1. ครั้งหนึ่ง ออสการ์ ไวลด์¹ กล่าวไว้ว่า "ธรรมชาติลอกเลียนศิลปะ" ฟังดูแล้วคล้ายกับหมายความว่า ศิลปะนั้นยิ่งใหญ่เหนือธรรมชาติ แต่ความหมายที่แท้จริงของคำกล่าวอันลึกซึ้งนี้ ก็อะไรเล่า

2. ยามที่เรามองสิ่งต่าง ๆ เรามักจะลืมนึกไปว่า เราเห็นเพียงส่วนหนึ่งของทัศนียภาพทั้งหมด ตาของเราไม่อาจรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาในคลองจักษุ เช่น เมื่อเราเห็นคนจำนวนมหาศาลรวมอยู่ด้วยกัน เราจะรับรู้ว่าเป็นคนกลุ่มหนึ่ง มากกว่าจะแลเห็นเป็นคนแต่ละคน โลกเด่นออกมา

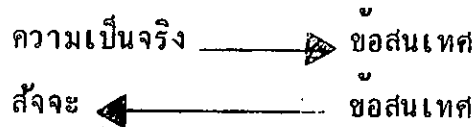
3. บางครั้ง กล่าวกันว่ามนุษย์เราคิดเป็นถ้อยคำ แต่ในความเห็นของข้าพเจ้า เราอาจกล่าววามนุษย์เรานี้คิดเป็นภาพหรือรูปลักษณ์ได้ด้วยแผนที่ นาฬิกาที่มีหน้าปัทม์ และรูปเรขาคณิต ก็อยู่ในข่ายเดียวกันนี้ การคิดเป็นถ้อยคำดูจะเป็นวิธีคิดที่ตรงไปตรงมาและมีเหตุผล ในทางตรงกันข้าม การคิดเป็นรูปลักษณ์เป็นวิธีคิดโดยสัญชาตญาณ

4. เรามักจะประหลาดใจว่า ทำไมหนอภาพถ่ายใบหน้าของคนคนหนึ่งจึงมีลักษณะมายเหมือนใบหน้าที่แท้จริงของเขาคนนั้นราวพิมพ์เดียวกัน เราไม่เคยเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเศษเสี้ยวของวินาที เช่น ในขณะที่ลูกกระสุนแล่นเข้ากระแทกหลอดไฟแตกกระจาย จนกระทั่งการถ่ายภาพช่วยให้เราสามารถประจักษ์ภาพเช่นนั้น เราวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ เท่าที่ตาเราจะมองเห็นได้ แต่ไม่อาจรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในแต่ละขณะ

5. การค้นพบเกี่ยวกับการถ่ายภาพได้ขยายขยายโลกทัศน์ของเราอย่างใหญ่หลวง และเปิดเผยให้เห็นสิ่งที่น่าตื่นตาตื่นใจเหลือคณานับ แต่โดยแท้จริงแล้ว วิธีที่เรามองเห็นสิ่งทั้งหลายและวิธีที่เราคิดมิได้ตั้งอยู่บนรากฐานของ "ความเป็นจริง" (Reality) ดังที่ปรากฏในภาพถ่าย หากตั้งอยู่บนรากฐานของ "สัจจะ" (Truth)

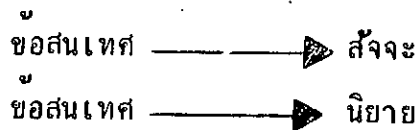
คั้งที่ปรากฏในภาพเขียน

6. เมื่อกล่าวถึง "ความเป็นจริง" ข้าพเจ้าหมายความถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ความเป็นจริงย่อมกลายเป็นอดีตไปทีละขณะ ฉะนั้น ความเป็นจริงใดที่พึงได้รับการบันทึกไว้ก็ควรจะได้รับ การเปลี่ยนสภาพมาเป็นข้อสนเทศในลักษณะของภาพถ่าย รูปภาพ ตัวเลข เป็นอาทิ

สิ่งที่เกิดจากข้อสนเทศ มิได้เป็น "ความเป็นจริง" อีกต่อไป เราอาจเรียกขานมันว่า "สัจจะ"

7. ในการเขียนเทพนิยายและนวนิยาย เราใช้ถ้อยคำอย่างเดียวกับที่เราบันทึกความเป็นจริง ในทำนองเดียวกัน เราสามารถทำหนังสือภาพ โดยใช้รูปภาพหรือรูปวาดอย่างเดียวกับที่เราใช้บันทึกสภาพความจริง

สัจจะ และ นิยาย จึงเปรียบประดุจพี่น้องร่วมมารดา คือ ข้อสนเทศนั่นเอง

8. ถ้าคุณแขวนรูปภาพรูปหนึ่งไว้บนฝาผนังห้อง ข้อมหมายถึงว่า คุณได้เปิดบานหน้าต่างห้องคุณเพิ่มขึ้นอีกบานหนึ่ง คุณมองออกไปนอกหน้าต่างนั้น เห็นโลกอีกโลกหนึ่ง โลกที่คุณเห็นอาจเป็นภาพเหตุการณ์ในอดีต สถานที่เกิดของคุณซึ่งอยู่ห่างไกลออกไป หรือแม้กระทั่งโลกแห่งนิยายปรัมปราที่ไม่เคยมีจริง สำหรับข้าพเจ้าเอง หนังสือภาพที่มีภาพประกอบจำนวนมากเตือนให้รำลึกถึงภาพที่เห็นทางช่องหน้าต่างรถไฟได้อย่างมีชีวิตชีวา

9. เด็กหญิงอายุ 8 ขวบคนหนึ่ง หลังจากได้อ่านหนังสือที่ข้าพเจ้าแต่ง เรื่อง จุด จุด จุด ... (Lots and Lots of Dot) และได้ดูรายการโทรทัศน์โดยมองผ่านแว่นขยาย เธอได้เขียนความเรียงขึ้นมาบทหนึ่งพรรณนาถึงสิ่งที่เธอประสบ ภาพบน

จอโทรทัศน์ลวนเกิดจากจุดจำนวนมากมาย เธอเขียนแล้วว่า "ฉันได้ค้นพบครั้งยิ่งใหญ่"
ข้าพเจ้าเป็นครู แล้วสอนเธอว่า ภาพเกิดจากจุดหลาย ๆ จุด เธออาจจะไม่เข้าใจ
ก็ได้ และแน่นอน เธอจะไม่มีโอกาสรู้ทว่า "ฉันได้ค้นพบครั้งยิ่งใหญ่" "การค้นพบ
ครั้งยิ่งใหญ่" ไม่อาจนำมาสอนกันได้ หากเป็นสิ่งที่ปัจเจกบุคคลสามารถ "ประจักษ์"
ได้เองเท่านั้น

10. ครูสั่งสอนเด็ก ๆ แต่หนังสือทำเช่นนั้นไม่ได้เลย หนังสือย่อมไม่มี
ความหมายใด ๆ นอกเสียจากผู้อ่านชวนชวยอ่านเอาเอง กระนั้นก็ดี เมื่อผู้อ่านได้อ่าน
หนังสือดี ๆ ก็ย่อมมีโอกาสได้สัมผัสกับสิ่งที่เรียกว่า "การค้นพบครั้งยิ่งใหญ่"

11. อาทิ! สมมติว่า มีข้อสอบวิชาเรขาคณิตว่า คอยขอเท็จจริง เรื่องมุม
ทั้งสามของรูปสามเหลี่ยมใด ๆ รวมกันเข้าย่อมเท่ากับสองมุมฉาก คุณอาจจะเรียนรู้
จากครูหรือจากหนังสือให้พิสูจน์สั่งจพจนนี้ หากคุณทำตามได้ คุณก็ย่อมสอบผ่าน แต่
โดยนัยนี้ เพียงแสดงให้เห็นว่าคุณรู้ขอเท็จจริงมากกว่าที่จะแสดงให้เห็นว่าคุณเข้าใจ
เรื่องนี้อย่างถ่องแท้

12. ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่ามุมทั้งสามของสามเหลี่ยมใด ๆ ไม่ว่าจะม
รูปรางและมีติอย่างไรย่อมมีค่าเท่ากับสองมุมฉากนั้น นับเป็นความหยั่งรู้ที่น่าพิศวง
ข้าพเจ้าเรียกความหยั่งรู้เช่นนี้ว่า "ความเข้าใจ" ในกรณีนี้ ความเข้าใจก็หมายถึง
"การสร้างสรรค"

13. ความหยั่งรู้ทำนองนี้อาจเปรียบได้กับความหยั่งรู้ของยูคลิด² ขณะที่
เขียนหนังสือเรขาคณิตเมื่อสองพันปีก่อน หรืออาจจะเปรียบเทียบได้กับความรู้ลึกของ
นักดนตรีที่เข้าใจได้ทันทีถึงสิ่งที่ผู้ประพันธ์เพลงต้องการแสดงให้เห็นอย่างแท้จริงในบท
ดนตรีที่เขาสร้างสรรคขึ้นมา

14. คนบางคนรู้สึกเสียอกเสียใจว่าสิ่งทั้งหลายต่างก็ถูกค้นพบเสียเกือบหมด
แล้ว จนแทบจะไม่มีอะไรเหลือให้เราค้นพบอีก แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ยังมีสิ่งต่าง ๆ
เหลืออีกมากนักซึ่งยังมีได้มีการศึกษาวิจัยอย่างเหมาะสม ยิ่งกว่านั้น ถ้าเราเรียก

ความเข้าใจอย่างดองแท้ ซึ่งเป็นสิ่งเดียวกัน ความหยิ่งรั้วของบรรพบุรุษของเรา ว่า "การสร้างสรรค" แล้ว ก็หมายความว่า ยังมีสิ่งต่าง ๆ เหลืออยู่อีกมากมาย ที่มีได้ ค่อยไปกว่าการประดิษฐ์หรือการค้นพบ

15. ด้วยวิธีมองสิ่งต่าง ๆ และวิธีคิดซึ่งบรรพบุรุษของเราสร้างขึ้น ทำให้ เราเข้าใจความงามของธรรมชาติ และกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ที่แฝงเร้นอยู่เบื้องหลัง ธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น ไม่ใช่เรื่องยากเย็นเลยที่จะมองใบหน้าของคนและวาดรายละเอียดของใบหน้านั้น แต่ถาเราลองวาดภาพด้านหลังของคนจะเห็นว่าไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เพราะไม่มีอะไรที่ด้านหลังของคน นักเรียนศิลปะอาจทำได้ก็เพียงแคระบายสี ผิวหนัง อย่างไรก็ตาม ถ้านักเรียนคนเดียวกันนี้ได้เห็นภาพจิตรกรรมของ แอองกร³ เขาจะเข้าใจว่ามีวิธีมองคนจากข้างหลังได้อย่างไร

16. เป็นเพราะเรารู้ว่าผลึกหิมะเป็นรูปหกเหลี่ยมที่สมบูรณ์แบบ เราจึงทักทัก วาธรรมชาติดำเนินไปตามกฎคณิตศาสตร์ โดยนัยเดียวกัน เมื่อเราเข้าใจซึ่งถึงด้านหลังของคน อันเนื่องมาจากได้ดูภาพจิตรกรรมของแอองกร หรือเมื่อภาพเขียนดอกทานตะวัน ของ วาน โกะ⁴ ทำให้เราเปลี่ยนวิธีมองดอกทานตะวันจริง ๆ เราก็ตักทักเอาว่า "ธรรมชาติลอกเลียนศิลปะ" นี่คือความหมายที่แท้จริงที่ข้าพเจ้าเชื่อว่า อยู่ในใจของโลก

17. แม้ววิธีมองโลกของเราจะอยู่บนพื้นฐานของวิธีคิดและวิธีรับรู้ที่บรรพบุรุษของเราสร้างขึ้นก็ตาม ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่เขียนไว้ในหนังสือย่อมถูกต้องหรือ "เหนือกว่า" การคิดอย่างโคเปอร์นิคัส⁵ ว่า ในความเป็นจริงโลกเรานี้หมุน นับว่าเป็นสิ่งยิ่งใหญ่ แต่จะอย่างไรเล่า จึงจะทำให้อนุชนของเรามีความริเริ่มสร้างสรรค์ ทำนองนี้ ข้าพเจ้าเองก็คิดผ่นกึ่งเล่นกึ่งจริงว่า ทางหนึ่งที่จะเป็นไปได้ ก็คือ ซ่อนลูกโลกจำลองเสียให้หมด ไม่ให้เด็ก ๆ ของเราเห็น

18. เพื่อให้เกิด "ความเข้าใจ" อย่างแท้จริงว่าโลกนี้เคลื่อนไหว เราควรจะได้สัมผัสกับความรู้สึกตัวสั่นดุจเดียวกับเมื่อตอนถูกนำตัวไปพิพากษาลงโทษต่อหน้าศาล

พระโรมันคาทอลิกสมัยโบราณ⁶ ข้าพเจ้าอยากจะเขียนหนังสือเราใจทำนองนี้หากมี
โอกาส แต่ข้าพเจ้าก็กลัวว่า หากได้ทำไปแล้ว ข้าพเจ้าเองจะเป็นคนที่ถูกนำไป
พิพากษาและถูกลงโทษฐานขัดขืนคำสั่งสอน.

เชิงอรรถ - ผู้แปล

¹ ออสการ์ บิงกอล โอฟลาเซอรัตี วิลส์ ไวลด์ มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ.
1854 - 1900 เป็นนักการละครชาวไอริส ได้รับความการศึกษาที่ดับลิน และออกซ์ฟอร์ด
แม้จะได้ชื่อว่าเป็นคนเฉื่อยชา แต่เขาก็เลือกเรียนโปรแกรมเกียรตินิยมในสาขาคลาส
สิกส์ ตอนหลังได้เดินทางไปอเมริกา และทำละครหลายเรื่อง ซึ่งไม่ค่อยประสบความสำเร็จ
จึงข่มเขียนนวนิยาย กลอน บทละคร หัสนิติของเขาได้รับความสำเร็จมาก

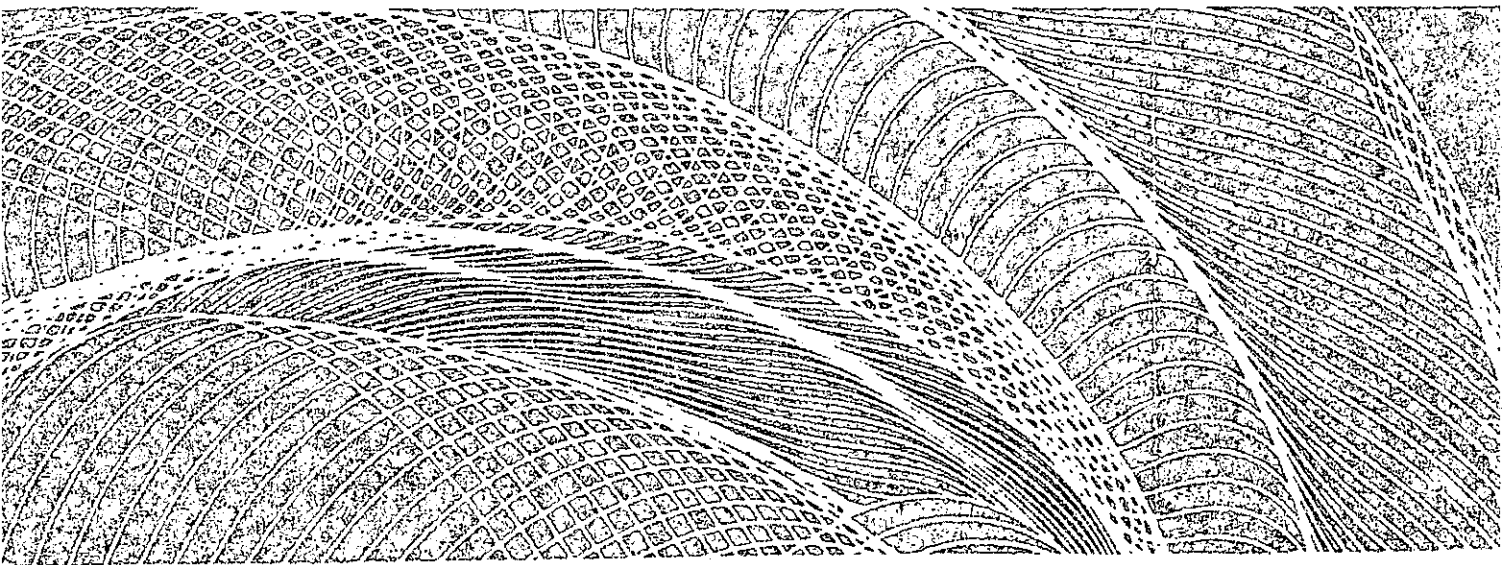
² ยูคลิด มีชีวิตอยู่เมื่อก่อน ค.ศ. 300 เป็นนักคณิตศาสตร์สมัยโบราณที่มีชื่อเสียง
ที่สุด ได้รับความยกย่องเป็นบิดาแห่งวิชาเรขาคณิต ยูคลิดเป็นผู้ก่อตั้งและสอนหนังสือที่
โรงเรียนแห่งอเล็กซานเดรียในรัชสมัยของกษัตริย์โตเลมีที่ 1 โขเตอร์ ก่อน ค.ศ. 283

³ จาง ออกุสโต โดมินิค แองกร์ จิตรกรชาวฝรั่งเศส เกิดที่มงโตปันเมื่อปี
ค.ศ. 1780 อายุได้ 16 ปี อพยพไปอยู่ปารีส เคยได้รับรางวัลกรังปรีส์ภาพเขียน
ของกรุงโรม ศึกษาอยู่ในปารีส 6 ปี ตอนหลังอพยพไปอยู่อิตาลี และอยู่ที่นั่นถึง 15 ปี
จึงกลับมาอยู่ปารีสตามเดิม มีผลงานที่มีชื่อเสียงหลายชิ้นแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์ลูฟร์

⁴ วินเซนต์ แวน โกะ มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1853 - 1890 ถือกันว่า
เป็นจิตรกรผู้ยิ่งใหญ่ของฮอลันดาต่อจากเรมแบร์ด เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อศิลปะสมัยใหม่
โดยเฉพาะศิลปะเอกเพรสชันนิซึมของเยอรมนี

⁵นิโคลาอุส โคเปอร์นิคัส มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1473 - 1543 ถือกันว่าเป็นบิดาดาราศาสตร์สมัยใหม่ เกิดในเมืองโทรูน โปแลนด์ เขาเรียนคณิตศาสตร์จากมหาวิทยาลัยคราโคว และเรียนวิชากฎหมายและการแพทย์จากปาดัว เป็นอาจารย์สอนวิชาดาราศาสตร์ที่โรม จากการศึกษาเขามั่นใจว่าโลกหมุนรอบตัวเอง โลกและดาวนพเคราะห์อื่น ๆ หมุนรอบดวงอาทิตย์ ซึ่งเป็นการแย้งกับทฤษฎีของโตเลมี และแย้งกับคำสอนของนิกายโรมันคาทอลิก

⁶ศาลพระโรมันคาทอลิก เป็นศาลที่ตั้งขึ้นเพื่อพิพากษาลงโทษผู้ฝ่าฝืนคำสอนของศาสนาโดยเฉพาะผู้ศึกษาวิชาเลนแรแปรธาตุ วิชาแมมคหมอผี ทรงเจ้าเข้าผี เป็นต้น จะไม่มีการรอกำฟ้องร้อง แต่เสาะแสวงหาผู้ฝ่าฝืน แล้วลงโทษอย่างรุนแรง เช่น ยึดทรัพย์ เนรเทศ ถอดถอนสิทธิความเป็นพลเมือง จนถึงขั้นประหารชีวิต

กา ร จั ด ห มู่ หนั ง สื่ อ ห ม ว ต ว ร ร ณ ค ตี ร ่ อ ง
ร าม ก ่ ย ร ต

องอาจ กิระนันท์*

ปัจจุบัน หนังสือหมวดวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ได้มีผู้เขียนออกมา
ในแง่ของรูปแบบการเขียนต่าง ๆ มาก บางก็เขียนในรูปของการวิเคราะห์วิจารณ์
บางก็เขียนในรูปของร้อยแก้วหรือความเรียงหรือคำอธิบาย และบางก็เขียนในรูปอื่น ๆ
ที่อาจไม่ใช่วรรณคดีตรง ๆ เช่น ภาพจิตรกรรมรามเกียรติ์ หรือเรื่องของหัวโขนต่าง ๆ
 เป็นต้น เมื่อหนังสือรามเกียรติ์มีรูปแบบการเขียนหลายแบบเช่นนี้ การจัดหมู่หนังสือ
รามเกียรติ์จึงควรขยายขอบเขตเลขหมู่ตามไปด้วย เพื่อให้มีเลขหมู่พอเพียง จัดหมู่ได้
ถูกต้องและตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

* องอาจ กิระนันท์ ศศ.บ. บรรณารักษ์ 4 หอสมุดวิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย

ผู้เขียนขอเสนอวิธีการจัดหมู่หนังสือ ราม เกียรติ โดยนำวิธีการ
จากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาเสนอพร้อมตัวอย่างบัตรรายการประกอบ
เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น การจัดหมู่หนังสือของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์นั้น ใช้แผนการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และการกำหนดเลขผู้แต่ง¹
(Author Number) จะใช้เลขผู้แต่งตามระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน² เช่นกัน
ส่วนห้องสมุดใดที่ใช้แผนการจัดหมู่ระบบอื่น เช่น ระบบทศนิยมดิวอี้ และเลขผู้แต่งระบบ
อื่น ก็สามารถประยุกต์และดัดแปลงได้ตามประสงค์

ราม เกียรติ เป็นวรรณคดีประเภทละคร การจัดหมู่จึงจัดหมู่ไว้
ที่ PL 4209.2³ (สำหรับระบบดิวอี้ จะได้เลขหมู่ 895.912) ตามด้วยเลขผู้แต่งซ้อน
กัน 2 ตัว เรียกว่า Double Cutter Number เลขผู้แต่งตัวแรกเป็นส่วนหนึ่งของ
เลขหมู่ ส่วนเลขผู้แต่งตัวที่ 2 กำหนดมาจากรายการหลัก เลขผู้แต่งตัวแรกจะกำหนด
ให้เท่ากับ ร6 ซึ่งกำหนดมาจากคำว่า ราม เกียรติ (รา ร6) เลขผู้แต่ง
ตัวที่ 2 กำหนดมาจากรายการหลัก ซึ่งปกติรายการหลักจะเป็นรายการของผู้แต่ง หรือ
ผู้รวบรวม หรือผู้แปล แต่เนื่องจากการทำบัตรรายการหนังสือวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์
จะต้องลงคำว่า ราม เกียรติ ซึ่งเป็นชื่อเรื่องมาตรฐานเป็นรายการหลัก ดังนั้น
การกำหนดเลขผู้แต่งตัวที่ 2 จึงไม่ควรกำหนดมาจากรายการหลัก แต่ให้กำหนดจาก
ผู้แต่ง หรือผู้รวบรวม หรือผู้แปล ซึ่งอยู่ในรายการส่วนที่เรียกว่า "ข้อความเพิ่มเติมผู้แต่ง"
(Author Statement)

สำหรับ ร6 ซึ่งเป็นผู้แต่งตัวแรกและเป็นส่วนหนึ่งของเลขหมู่นั้น ยังกำหนดเลข
แตกต่างกันไปเพื่อใช้แทนลักษณะวิธีการเขียนหรือรูปแบบการเขียนของหนังสือรามเกียรติ์
ดังนี้

- ร6 รามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ์
- ร62 รามเกียรติ์ที่มีเฉพาะตอน แต่รวมหลายตอน
- ร63 รามเกียรติ์ที่มีเฉพาะตอน แต่มีตอนเดียว

- ร64 รามเกียรติ์ที่มีลักษณะการเขียนเป็นร้อยแก้ว หรือความเรียง
- ร65 รามเกียรติ์ที่มีลักษณะการเขียนเป็นการวิจารณ์ หรือเป็นคู่มือ หรือคำอธิบาย
- ร66 รามเกียรติ์ประเภทอื่นที่ไม่เข้าลักษณะตามที่กล่าวแล้วข้างต้น

ดังนั้น ร6 - ร66 จึงเป็นเลขผู้แต่งตัวแรกที่ใช้แทนวิธีการเขียนของหนังสือ รามเกียรติ์ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการ จ อ ง หรือ กั น เลขไว้จัดหมู่หนังสือราม- เกียรติ์โดยเฉพาะ หากมีหนังสือวรรณคดีอื่นที่จัดหมู่ได้เลขหมู่ PL 4209.2 (895.912) และเผชิญกำหนดเลขผู้แต่งใดเท่ากับ ร6 จะกำหนดเลขผู้แต่ง ร6 - ร66 ไม่ได้ จะ ต้องกำหนดเลขผู้แต่งให้ต่างไปจากนี้ ซึ่งจะกำหนดได้ตั้งแต่ ร662 เป็นต้นไป หรือ กำหนดตั้งแต่ ร59 ลงมาก็ได้เช่นกันแล้วแต่ความจำเป็นและความเหมาะสม (ดูรูป)

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างบัตรรายการซึ่งคัดลอกมาจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ (ในหน้าต่อไป)

ตัวอย่าง ร6 ใช้จัดหมู่รามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ์ ตามด้วยเลขของผู้แต่ง

PL	รามเกียรติ์.
4209.2	บทละครรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
<u>ร6ค6</u>	และเล่าเรื่องหนังสือรามเกียรติ์ โดย ธนิต อยู่โพธิ์. พระนคร, องค์การค้ายของคุรุสภา, 2506 178 หน้า

รูปที่ 1

หมายเหตุ :- ค6 ตากสินมหาราช, พระเจ้า

PL	รามเกียรติ์.
4209.2	บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ
<u>ร6พ7</u>	พุทธเลิศหล้านภาลัย. พระนคร, องค์การค้ายของคุรุสภา, 2510. 3 เล่ม

รูปที่ 2

หมายเหตุ :- พ7 พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ

ตัวอย่าง ร62 ใช้จัดหมู่รามเกียรติ์ที่มีเฉพาะตอน แตรวมหลายตอน ตามด้วยเลขของผู้แต่ง

PL รามเกียรติ์.
4209.2 บทละครชุดเบ็ดเตล็ดในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ใน
ร62พ7 รัชกาลที่ 1 และคนอื่น ๆ. พระนคร, โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒ
ธนากร, 2486.
92 หน้า.

รูปที่ 3

หมายเหตุ :- พ7 พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ

PL รามเกียรติ์.
4209.2 รามเกียรติ์ชุดเบิกโรง อรชุนกับทศกัณฐ์ อภิเชกสมรส
ร62ม2 สีดาทาย เฝากรุ่งลงกา พิเภกณัฐกษัตริย์ นางลอย จองถนน ...
โดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร,
คุรุสภา, 2504.
322 หน้า.

รูปที่ 4

หมายเหตุ :- ม2 มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ

ตัวอย่าง ร63 ใช้จัดหมู่รามเกียรติ์ที่มีเฉพาะตอน แต่มิ่ตอนเดียว ตามด้วยเลขผู้แต่ง
 ของตอนนั้น ๆ เพื่อให้หนังสือรามเกียรติ์ตอนเดียวกันอยู่ด้วยกัน เช่น ตอนของพระราม
 ครองเมืองก็อยู่ด้วยกัน หรือตอนนางลอยก็อยู่ด้วยกัน เป็นต้น เมื่อตอนเดียวกันมีเลข
 ผู้แต่งของตอนเหมือนกัน แต่เป็นหนังสือคนละเล่ม หรือผู้แต่งคนละคน ก็ให้กำหนดเลข
 ผู้แต่งของตอนนั้นต่างกันไปโดยกระจายเลข หรือ เพิ่ม - ลด เลขผู้แต่งตามลำดับอักษร
 ของผู้แต่งหนังสืออีกทีหนึ่งให้เหมาะสม โดยนัยเดียวกัน แม้เป็นคนละตอนแต่เผชิญได้
 เลขผู้แต่งของตอนเหมือนกัน ก็ให้กระจายเลข หรือ เพิ่ม - ลด เลขผู้แต่งตามลำดับ
 อักษรของตอนอีกทีหนึ่งเช่นกัน จะเห็นว่าการกำหนดเลขผู้แต่งของ ร63 ไม่มีเลขผู้แต่ง
 ของผู้แต่งหนังสือ แต่ให้เป็นเลขผู้แต่งของตอนแทน

PL	รามเกียรติ์.
4209.2	บทโขนชุด พรหมมาสตรี กรมศิลปากรปรับปรุงใหม่.
<u>ร63</u> พ4	พระนคร. คิวพร, 2503.
	20 หน้า

รูปที่ 5

หมายเหตุ :- พ4 ตอนพรหมมาสตรี

PL รามเกียรติ์.
4209.2 บทโขนชุด พระรามครองเมือง กรมศิลปากรปรับปรุงใหม่
ร63พ43 จัดแสดง ณ กรมศิลปากร. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร. ศิวพร,
2502.
38 หน้า.

รูปที่ 6

หมายเหตุ :- พ43 ตอนพระรามครองเมือง (กำหนดเป็น พ4 ไม่ได้
เพราะซ้ำกับตอนพรหมมาตร์ จึงต้องกระจายเลขเป็น พ43 โดยเรียงตามลำดับอักษร)

PL รามเกียรติ์.
4209.2 บทละครที่กำด่ำบรรพ์ ตอนจองถนน. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
ร63จ5 28 หน้า.

รูปที่ 7

หมายเหตุ :- จ5 ตอนจองถนน

ตัวอย่าง ร64 ใช้จัดหมู่รามเกียรติ์ที่มีลักษณะการเขียนเป็นร้อยแก้ว หรือความเรียง
ตามควเลขของผู้แต่ง หรือผู้รวบรวม

PL	รามเกียรติ์.
4209.2	รามเกียรติ์ร้อยแก้วประกอบคำกลอน พระราชนิพนธ์ใน
<u>ร64พ6</u>	รัชกาลที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ พิภูล ทองน้อย ดอคววมและสร้าง ภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร, เขษมบรรณกิจ, 2499. 1360 หน้า.

รูปที่ 8

หมายเหตุ :- พ6 พิภูล ทองน้อย

PL	รามเกียรติ์.
4209.2	พระรามชาดกชั้นต้น โดย พระสารประเสริฐ. พระนคร,
<u>ร64ส6</u>	โรงพิมพ์มิตรไทย, 2509. 117 หน้า.

รูปที่ 9

หมายเหตุ :- ส6 สารประเสริฐ, พระ

ตัวอย่าง ร65 ใช้จัดหมู่รามเกียรติ์ที่มีลักษณะการเขียนเป็นการวิจารณ์ หรือคู่มือ หรือคำอธิบาย ตามควยเลขของผู้แต่ง หรือผู้รวบรวม

PL รามเกียรติ์.
4209.2 นารายณ์ลี้ป้างและพงศ์ใน เรื่องรามเกียรติ์. พระนคร,
ร65น6 โรงพิมพ์พระจันทร์, 2510.
211 หน้า.

รูปที่ 10

หมายเหตุ :- น6 นารายณ์ (เนื่องจากหนังสือเล่มนี้ไม่มีผู้แต่ง จึงต้องกำหนดเลขผู้แต่งชื่อเรื่องแทน)

PL รามเกียรติ์.
4209.2 สมญาภิธานรามเกียรติ์ โดย นาคะประทีป, นามแฝง
ร65ส6 ชีวิตและงานของนาคะประทีป โดย จมื่น เทพทรูณากร
เสฐียรโกเศศ, นามแฝง และ ม.ร.ว. สุนนชาติ
สวัสดิกุล. พระนคร, แพร่พิทยา, 2510.

รูปที่ 11

หมายเหตุ :- ส6 สารประเสริฐ, พระ (นาคะประทีป, นามแฝง)

ตัวอย่าง ร66 ใช้จัดหมู่รามเกียรติ์ประเภทอื่นที่ไม่เข้าลักษณะตามที่กล่าวมาทั้งหมด
ตามตัวเลขของผู้แต่ง หรือผู้รวบรวม

PL รามเกียรติ์.
4209.2 การแสดงภาพยนตร์กรรมไทย โดย พิน อินฟ้าแสง.
ร66พ6 พระนคร, รุ่งเรืองการพิมพ์, 2508.
ไม่มีเลขหน้า.

รูปที่ 12

หมายเหตุ :- พ6 พิน อินฟ้าแสง

PL รามเกียรติ์.
4209.2 พระลัก-พระราม (รามเกียรติ์) ส่วนวนเก่าของอีสาน
ร66พ4 ตรวจชำระโดย พระจรรย์านวัตร เขมจารีเดระ. กรุงเทพฯ,
ถึกษิตสยาม, 2518.
138 หน้า.

รูปที่ 13

หมายเหตุ :- พ4 พระจรรย์านวัตร เขมจารีเดระ

PL รามเกียรติ์.
4209.2 รามเกียรติ์กับวรรณกรรมในท้องถิ่นภาคใต้ โดย ฉันทส
ร66ฉ6 ทองช่วย. สงขลา, โครงการบริการวิชาการมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2522.
249 หน้า.

รูปที่ 14

หมายเหตุ :- ฉ6 ฉันทส ทองช่วย

PL รามเกียรติ์.
4209.2 รามจรีตมานัส พาลกัณฑ์ เรียบเรียงโดย สนั่น ไซยานุกุล
ร66ส3 และ บัณฑิตวิทยากร สุกุล. กรุงเทพฯ, ปัญญาวัฒนาศรม,
2517.
263 หน้า.

รูปที่ 15

หมายเหตุ :- ส3 สนั่น ไซยานุกุล.

PL รามเกียรติ์.
4209.2 สีและลักษณะหัวโขน โดย ธนิต อยู่โพธิ์. พระนคร,
ร66ธ3 กรมศิลปากร, 2496.
51 หน้า.

รูปที่ 16

หมายเหตุ :- ธ3 ธนิต อยู่โพธิ์

PL รามเกียรติ์.
4209.2 อุปกรณ์รามเกียรติ์ โดย เสฐียรโกเศศ, นามแฝง และ
ร66อ3 นาคะประทีป, นามแฝง. พระนคร, โรงพิมพ์ไทยเชชม,
2475.
เล่ม.

รูปที่ 17

หมายเหตุ :- อ3 อนุমানราชธน, พระยา (เสฐียรโกเศศ, นามแฝง)

จากตัวอย่างที่ยกมาใหญ่ จะเห็นว่า การกำหนดเลข ร 6 - ร 66 นั้น ก็เพื่อแบ่งประเภทหนังสือรามเกียรติ์ หรือแบ่งรูปแบบลักษณะการเขียนของหนังสือรามเกียรติ์ให้เป็นหมวดหมู่ เป็นระเบียบ ง่ายต่อการค้นหา ขณะเดียวกันวิธีนี้สามารถใช้แบ่งหมวดหมู่หนังสือวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ที่มีรูปแบบการเขียนหลายแบบได้เช่นกัน เช่น สามก๊ก เป็นต้น และแม่แต่งงานเขียนของผู้เขียนคนเดียวกันที่เขียนหนังสือในแนวเดียวกันไว้หลายเล่ม ก็อาจแยกประเภทหนังสือตามรูปแบบการเขียนให้เป็นหมวดหมู่ได้ เช่น การเขียนในแนวร้อยกรอง อาจแยกเป็นประเภทโคลงสี่สุภาพ หรือกลอนสุภาพ หรือฉันท หรือหนังสือร้อยกรองที่มีรูปแบบการเขียนร้อยกรองหลายแบบอยู่ในเล่มเดียวกัน เป็นต้น นอกจากนี้ วิธีดังกล่าวนี้ยังสามารถประยุกต์ดัดแปลงการจัดหมู่หนังสือหมวดวิชาอื่นที่ไม่ใช่วรรณคดีได้อีกด้วย นับว่าได้ประโยชน์หลายสถาน

วิธี การ เขียน เลข เรียง หนังสือ

สำหรับการเขียนเลขเรียกหนังสือตามตัวอย่างจากบัตรรายการที่ยกมาแล้วข้างต้นลงบนสันหนังสือ หรือพิมพ์ลงบนบัตรรายการก็ตาม ควรเขียนหรือพิมพ์ต่อลงมาคนละบรรทัดกับเลขหมู่คือ PL 4209.2 หรือ 895.912 โดยเขียนหรือพิมพ์คู่กับเลขผู้แต่งตัวที่ 2 เพื่อให้ดูสวยงาม ไม่ยาว และอ่านง่าย ไม่ควรเขียนหรือพิมพ์ต่อท้ายเลขหมู่อยู่ในบรรทัดเดียวกัน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเลขหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน) เพราะจะดูยาวรุงรามและไม่น่าดู วิธีการเขียนหรือพิมพ์ต่อลงมาคนละบรรทัดนี้นิยมกันมากในการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และยังสามารถใช้กับการจัดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ได้อีกด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม การจัดหมู่หนังสือหมวดวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตามที่ได้อธิบายมาทั้งหมดข้างต้นนี้เป็นเพียง "แนววิธีคิด" เท่านั้น บรรณารักษ์อาจดัดแปลง หรือประยุกต์ หรือแก้ไขให้ต่างไปจากนี้ได้ โดยดูลักษณะวิธีการเขียนของหนังสือว่ามีแนวการเขียนอย่างไรบ้าง แล้วกำหนดเลขผู้แต่งตัวแรกให้เหมาะสมกับ

หนังสือนั้น ห่องสมุดใดมีหนังสือหมวดวรรณคดีน้อย (หรือแม้แต่หมวดอื่นก็ตาม) หรือไม่
เน้นหมวดนี้มาก ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดเลขผู้แต่งดังกล่าวก็ได้ กำหนดเลขผู้แต่งตาม
ปกติที่มีตัวเดียวกันจะเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบรรณา-
รักษ์และนโยบายของห่องสมุดแต่ละแห่ง แต่สิ่งหนึ่งที่คงไม่ลืมหือก็คือ การจัดหมู่ตั้งได้
อธิบายนี้ไม่ใช่ใช้แต่การจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเท่านั้น แต่ใช้จัดหมู่ระบบอื่น
เช่น ระบบทศนิยมดิวอี้ (ซึ่งนิยมกันมากสำหรับห่องสมุดเมืองไทย) ได้อีกด้วย

เชิงอรรถ

¹เลขผู้แต่ง ยังเรียกเป็นอย่างอื่นได้อีก เช่น เลขหนังสือ (Book Number)
หรือเลข Cutter Number แต่ในบทความนี้จะใช้คำ "เลขผู้แต่ง" คำเดียวเพื่อ
ความเข้าใจตรงกัน

²วิธีการกำหนดเลขผู้แต่งระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โปรดอ่านจาก
หองหยด ประทุมวงศ์ "เลขหนังสือสำหรับหนังสือภาษาไทยแบบของห่องสมุดมหา-
วิทยาลัยธรรมศาสตร์" วารสารห่องสมุด 17(4) : 312 - 320 กรกฎาคม -
สิงหาคม 2516

³เลขหมู่ PL 4209.2 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้กำหนดขึ้น
ใช้เอง